

If undelivered return to:
"GLASILO K. S. K.
JEDNOTE"
1004 N. Chicago Street,
JOLIET, ILL.
Return Postage Guaranteed.
The largest Slovenian
Weekly in the United
States of America.
Issued every
Wednesday
Subscription rate:
For members yearly \$1.20
For non members \$2.00
Foreign Countries \$3.00
Telephone 1048

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

DELO OFFICIAL ORGAN IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
Entered as Second-Class Matter December 9, 1920, at the Post Office at Joliet, Illinois, Under the Act of August 24, 1912

Izhaja vsako sredo.

Naročnina:

Za člana, na leto \$1.20
Za nečlane \$2.00
Za inozemstvo \$3.00

NASLOV

uredništva in upravnitva je:

1004 N. Chicago Street,
Joliet, Ill.

Telefon: 1048

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON MAY 22, 1918.

Štev. 29. No. 29.

JOLIET, ILL., 19. JULIJA (JULY) 1922.

Leto VIII. — Volume VIII.

VAZEN NASTOP VLADE V PREMOGARSKI STAVKI.

Vlada bo zasegla vse premogovnike.

Washington, D. C., 17. jul. — Danes so lastniki premogovnikov mehkega premoga odobrili nasvet predsednika Hardinga, da naj se dolgotrajno premogarsko stavko konča z zaseganjem premogovnikov od strani vlade.

Tozadevno je predsednika Hardinga danes pisмено obvestil posebni odbor operatorjev. Operatorji so se ozirali na grožnjo predsednika, da bo vlada zasegla vse premogovnike, če se do danes ne doseže sporazum med operatorji in stavkarji.

Vsi premogovniki bodo jutri zopet za obratovanje odprti, ali najkasneje v sredo. Rove bodo zavzelo zvezino vojaštvo in nad vsakim premogovnikom bo vihrala ameriška zastava.

Predsednik Harding je prišel do zaključka, da je to edini način doseči konec stavke. Tekom prihodnjih 24 ur se bo torej gledalo te stavke izvršila velika izprehema. Vsak rova bodo nadzorovali vojaki, da ne bo prišlo pri obratovanju do kakšnega spora. Ako ne bo mogoče za obratovanje dobiti zadosti neunijskih premogovnikov, bo predsednik Harding izdal oklice za prostovoljce. Plača za to delo bo kasneje določena.

Tako bo predsednik tudi jutri odločno nastopil v svrhu končanja stavke železničarjev. Nemiri vsled stavke v W. Va. Wellsburg, W. Va., 17. jul. — V Clintonville, 10 milj oddaljeno od tukaj je prišlo večeraj med neunijskim premogarjem in oboroženim moštvom do resnega spopada; ubit je šerif H. Duval in trije njegovi pomočniki; vojaštvo je zasedlo ves tamošnji premogarski okraj, ker se je bati še bolj resnih spopadov.

K stavki železničarjev. Washington, D. C., 17. julija. — Predsednik Harding se bo jutri posvetoval s svojim kabinetom v svrhu odstranitve velike krize povodom stavke železničarjev.

Iz New Yorka se poroča, da so večeraj vsi strojniki in kurilci enajstih železnic glasovali pridružiti se stavkarjem; vlada je določila 60 novih maršalov, ki bodo spremljali kot čuvaji poštne vlake.

V Cincinnati, O. bo šlo jutri na stavko nad 200,000 železniških klerkov in delavcev po skladiščih, tako je bilo določeno potom splošnega glasovanja; istotako so sklenili tudi kurilci in železniški prožni delavci v državi Pennsylvania.

Stavka cestnih železničarjev v Chicagu.

Chicago, Ill. 18. julija. — Tekom tega tedna se bo dognalo, če bodo svoje delo opustili vsi uslužbeni počestnih železnic ali ne. Zadeva je sedaj na splošnem glasovanju. Družba namerava svojim uslužbencem znižati plačo za 10c na uro, kar železničarji ne odobravajo.

Obtoženi premogarji oproščeni.

Charlestown, W. Va., 12. jul.

—Tukajšnja sodnija je danes po večtedenski obravnavi izpustila na svobodo vse obtožene premogarje, člani U. M. W. of A. Premogarji so bili obtoženi umora, požiga in zarote, ko so lansko leto korakali v Mingo county v protest proti krivičam, ki so se premogarjem godila. Da so bili premogarji oproščeni in izpuščeni na svobodo, je pripisati državni pravniku, ki se je izjavil, da nima na razpolago zadostnih dokazov restoppka od strani premogarjev. Nastop sodnije, ki je oprostila premogarje, je v premogarskih krogih zbudil veliko veselje.

Umor vsled mačke.

Winfield, Kans., 17. julija.

Ker je žena v Atlanta, Ga. živečega farmerja Daniel Goodeja svojo triletno sinčico Otina pretepla vsled trpinčenja domače mačke, je to farmerja tako razkačilo, da je svojo ženo z nekim kolom nevarno ranil; nasled je vrgel v bližnjo reko svojega sinčica in 65 letno tačo Carry Nelson. To krvavo dejanje je farmer Goode zaključil s tem; da se je tudi sam ustrelil.

Družinska žaloigra.

Oakland, Calif. 17. julija.

V hipni blaznosti je tu živeči Mehikanec D. Castonca danes ustrelil svojo 28 letno ženo, 3 letnega sinčica in samega sebe.

Vstrajen biciklist.

Los Angeles, Calif. 14. julija.

—Amaterijski biciklist Clarence Wagner je danes dovršil tras-kontinentalno vožnjo na svojem biciklu. Za to pot je rabil iz New Yorka do semkaj 28 dni, 4 ure in 15 minut. V tako kratkem času ni prevozil kontinenta Združenih držav do sled je noben drugi biciklist. Ker znaša ta razdalja 3191 milj, je Wagner prevozil na kolesu sleherni dan po 114 milj.

Usoda ruskega plemenitaša.

New York, N.Y. — Lastnik

neke priproste hiše v Brooklynu je nedavno iz stanovanja spodil družino bivšega ruskega vojvode Malik-Sanhanazarovega, ker že dva meseca ni najemnine plačal. Žena tega bivšega plemenitaša je šla delat v tovarno, da zasluži vsakdanji kruh zase in za svojo družino.

Važno splošno glasovanje.

Chicago, Ill. 12. julija.

—Vse okoliščine kažejo na to, da se bode v državi Illinois letošnja jesen (v novembru) vršilo splošno glasovanje glede prodaje lahkega vina in piva. Tako poroča Anton Čermak, tukajšnji mestni odbornik in načelnik tozadevnega gibanja. Doslej se je nabralo med volilci v državi Illinois že nad pol milijona podpisov za to splošno glasovanje; zadostuje jih pa le 300,000.

Smrtna kosa.

V New Yorku, N. Y. je umrl

minuli teden tamošnjim Slovencem znani rojak Ludvik Podgornik star 67 let, oče slovenskega poslanca v rimskem parlamentu, dr. Podgornika, odvetnika iz Gorice. Pokojnik je živel v New Yorku nad 20 let; pred prihodom v Ameriko je bil župan v Čepovanu na Goriškem, kjer zapušča svojo ženo in ostalo družino. Bil je vedno vnet narodnjak in prijatelj slovenske pesmi, kar je pokazal s tem, da je bil več let aktivni član Dramat. in pevskega društva "Domovina" v New Yorku in cerkveni pevec. Zadnji čas ga je bolezen do celja oslabela in mu povzročila dosti grenkih ur, ker ni imel tu nikakih svojcev in tudi ne sredstev. Nameraval je podati v staro domovino, toda smrt mu je prekrizala ta račun. Naj v miru počiva!

134-letni stavec umrl.

Frankfort, Ky., 12. jul. —Tukaj je preminul "Uncle John"

B. Shell, ki je bil najbrže najstarejši človek v Ameriki. Rojen je bil leta 1788. Bil je vedno čvrstega zdravja.

Hočete li postati milijonar?

Z Dunaja se poroča, da cenja avstrijskim kronam vedno bolj in bolj pada. Tako se je dne 10. julija t. l. ondi dobilo za en ameriški dolar 24,000 (štirindvajset tisoč) avstrijskih kron. Z \$42.00 lahko postanete na Dunaju milijonar; za \$420. — vam bodo Dunajčani našli za 10 milijonov avstrijskih bankovcev, za \$4200.00 pa sto milijonov.

Okamenel človek umrl.

Pittsfield, Mass. — Tukaj je

te dni umrl 37 letni James Burke, ki je ležal neprestano devet let v postelji valed petrifikacije (okamenelosti). Pokojnika je še pred 9 leti pičila neka strupena žuželka ko je delal v Panami, od tedaj so se pričele njegove kosti polagoma pretvarjati v kamen. Navedenec ni ves čas bolezn trpel kakih posebnih bolečin.

Inventar državne kovarne denarja.

V državni kovarni denarja

v San Francisco Calif. so začetkom julija t. l. naredili inventar o skupini vrednosti denarja, zlata in srebra. To prijetno delo so dovršili trije uradniki v 15 dneh in dognali, da znaša skupno državno denarno premoženje te kovarne \$535,449,609.19. Zlata v palicah po 75 funtov je bilo za \$368,343,655; drugega zlata za \$44,410,373; cekinov za \$67,258,500; srebrnih dolarjev za \$39,912,066 in srebra v palicah za \$17,232,166. Zares lepi zneski, toda — ?!

To pa še ni vse. Združene države imajo še štiri druge kovarne denarja in sicer: v Denver, Colo., v Carson City Nev., v New Orleans, La. in v Filadelfiji; v Washingtonu, D.C. pa v državni tiskarni tiskajo raznovrstne bankovce.

Ameriški junak, 48 krat operiran.

V Catawissa, Pa. je nedavno

umrl 28 letni veteran 79. divizije, Herberh Mc Carty, ki se je zadnja štiri leta boril za življenje in smrt. Ranjen je bil nekaj dni pred premirjem na francoski bojni poljani, ko ga je nek nemški zrakoplovec s strojno puško večkrat obstrelil. Od tedaj se je ta junaški ameriški junak vedno nahajal v raznih vojaških bolnišnicah; prestati je moral vsega skupaj sem in štirideset raznih operacij. Stiri in dvajset bilo je bolj nevarnih, ali opasnih, druge pa niso bile tako hude. Zdravniki so mu odvzeli iz njegovega telesa 18 krogelj strojne puške; dve krogli sta se celo zarasli v njegove glavne žile, kar mu je povzročilo smrt. Odrezali so mu dalje 14 reber; del široke kosti na rami in eno kost iz hrbtenice.

Ta slučaj zbuja med ameriškim zdravstvom splošno pozornost, kajti pohabljenec je še pred nekaj meseci lahko hodil ali se sprehajal po vrtu bolnišnice.

Za svoje junaške čine v vojni je bil pok. Mc Carty večkrat odlikovan ne samo od svoje vojaške oblasti, ampak tudi od drugih (tujih) držav.

Vojaška maša v pariški katedrali.

Dne 23. junija t. l. se je vršila v katedrali Notre Dame v Parizu velika cerkvena slovesnost povodom obletnice verdunske zmage. Sv. mašo je daroval kardinal Dubois ob asistenci treh drugih škofov iz Arrasa, Chalonsa in Verduna. Pri tej službi božji so bili prisotni tudi: maršal Petain, Nivelle, Mangin in Quilamat, ki so se vdeležili svetovne vojne pri Verdunu; tudi predsednik francoske republike je poslal v to cerkev svojega zastopnika.

Ob sklepu službe božje je številni cerkveni pevski zbor zapel slovečo Berliozovo zahvalno pesem (Te Deum) s spremljevanjem orkestra, broječega petso petdeset godbenikov.

Velika pošiljatev čokolade.

Dne 8. julija je dospel v

Chicago, Ill. posebni tovorni vlak zavzemajoč 31 vagonov fine čokolade v skupni teži 1,250,000 funtov. Čokolado je poslala znana Stollwerk čokoladna tovarna v Stamford, Conn. Iz Chicaga so čokolado razposlali raznim slaščičarjem in tvornicam cukerkov na osrednji zapad.

Pasji zob v nogi.

Kitchener, Kanada. — K

tukajšnjemu zdravniku Dr. Sweetu se je nedavno zglašil nek 75 letni starček, ki je imel raka na nogi. Pri operaciji je zdravnik starčku iz noge potegnil majhen pasji zob. Bolnik zatrjuje, da ga je neki pes ugriznil v nogo, ko je bil 6 let star, torej že pred 69 leti.

Konferenca v Haagu zaključena.

Haag, 14. julija. — Danes je

bila oficijelno zaključena mednarodna konferenca v Haagu; vsi delegatje raznih držav so se vrnili domov. Vzrok zopetnega neuspeha te konference je pripisovati trdovratnosti ruskih delegatov, ki niso hoteli niti za pičico odnehati od svojih zahtev.

Mirovna palača v Haagu.

Znano mirovno palačo v Haagu na Holandskem, kjer se baš sedaj vrši zanimiva gospodarska konferenca glede Rusije, je dal l. 1913 zgraditi pokojni ameriški multimilijonar Andrej Carnegie. Ta palača je bila zgrajena v svrhu pospešitve mednarodnega miru in velja poldrugi milijon dol. Na slovesen način je bila otvorjena, dne 28. avg. l. 1913 ob prisotnosti Andrej Carnegija, njegove žene, dalje holandske kraljice Vilhelmine in številno drugih zastopnikov raznih držav. V priznanje pospeševanja svetovnega miru je bil Carnegie od holandske vlade odlikovan z najvišjim zaslužnim redom.

Agilni Nemci.

Bern, Švica, 13. julija. — Sem

kaj iz Nemčije se je vrnil neki švicarski železniški uradnik, ki se je vdeležil zadnje konvencije železničarjev v Berlinu.

Navedenec poroča, da so Nemci od 11. nov. 1918 do sedaj na podlagi veržalske pogodbe Franciji že izročili 150,000 železniških vagonov in 5000 lokomotiv. Ves ta čas so pa Nemci gradili nove vagonne in lokomotive tudi zase, tako, da je Franciji izročeno število tega materijala že popolnoma nadomeščeno. In še več. Nemčija bo imela letos do avgusta celo več svojih železniških vagonov in lokomotiv, kot pred vojno.

Nepošten blagajnik dobrodelne organizacije.

Dunaj. — Tukajšnja policija

je aretirala Karol Fritscherja, bivšega blagajnika Hooverjeve (ameriške) dobrodelne organizacije za otroke, pri kateri je defraudiral za 20 milijonov kron; od te svote je policija našla pri njem samo še polovico, drugo je pa zapravil.

Cena ruskih poštних znamk.

Na Ruskem znaša dandanes poštšina za navadno pismo 200,000 rubljev; za dopisnico ali razglednico 120,000 r.; za tiskovino 40,00 r.; za priporočeno pismo 200,000 r. V prometu so še vedno stare poštne znamke; v vrednosti od 1 — 14 kopejk se mora pri rabi z milijonsko vrednostjo pomnožiti, znamke od 1 — 10 rubljev pa 10,000 krat.

Ubogi jezik!

Veščaki in statistiki so dognali, da izpregovori odrasel mož na leto okrog enajst milijonov besed; koliko besed pa rabijo ženske tekom leta, tega veščaki še niso mogli izračunati.

Jugoslovanski kabinet odstopil.

London, 14. jul. — V nekem

poročilu iz Beograda se glasi, da je jugoslovanski kabinet pod vodstvom Pašića odstopil. Komu je poverjena sestava novega kabineta, še ni znano.

Mandat nad Jeruzalemom.

Rim. — Začetkom julija t.

l. je sv. Oče sprejel v avdijenci angleškega komisarja za Palestino, Sir Herbert Samuela.

Pri tej priliki je sv. Oče izrazil željo, da bi on rad dobil in vodil nadzorstvo sv. krajev v Jeruzalemu; Sir Samuel mu je obljubil, da bo skušal to zadevo ugodno za sv. Prestolico rešiti na prihodnji seji Zveze narodov v Ženevi.

Politična kriza na Poljskem.

London, 17. jul. — Na Poljskem

je nastala huda politična kriza, ker sta si sedanji predsednik poljske republike, Pilduski in novoimenovani ministrski predsednik Korfanty v sovražstvu. V obče je armada Poljske na strani predsednika Pilduskega, med tem ko mnogo državljanov ter politikarjev drži z ministrskim predsednikom.

"Rdeča" Ema Goldman brez domovine.

London, 17. julija. — Svoje

časno iz Amerike v Rusijo deportirana anarhistinja Ema Goldman, je od tamkaj pobegnila na Švedsko; zdaj se misli pa preseliti semkaj na Angleško.

O tej zadevi se je danes v angleškem parlamentu razmotiralo in sklenilo, da osebi, brez domovine, kakor je v slučaju z Ema Goldman, se ne sme dovoliti bivanje v Angliji.

Svoboda tiska na Ruskem.

Helsingfors. — Iz Moskve

se semkaj poroča, da je sovjetska vlada vstanovila posebno tiskovno nadzorekijo, ki bo nadzorovala in polagoma popolnoma uničila svoboden tisk na Ruskem. Vsi listi in vse publikacije na Ruskem so po novi odredbi podvrženi najstrožji cenzuri; tako oblasti vsak list takoj zadržijo, ki le količkaj piše proti sovjetski vladi.

Punt v ruski armadi.

Kodanj, Dansko, 17. julija.

—Semkaj se poroča, da se med moštvom sovjetske armade na Ruskem pojavlja punt v velikem obsegu; vojaki nečje več služiti, ker ne dobivajo določene jim plače. Punt se osobito širi na rusko poljski meji. Na čelu tega gibanja je neki prostak, Petrov po imenu; ki je že sestavil nekaj proti boljševiški odbor med vojaki.

Izdaja poštних znamk v Združenih državah.

Prve poštne znamke v Združenih državah so prišle v promet leta 1842. Od tedaj pa do leta 1900 je bilo izdanih že 1607 različnih vrst, od l. 1901 do 1920 pa 494 vrst poštних znamk.

Društvena naznanila in dopisi

Is urada društva sv. Janeza, Evang. št. 65, Milwaukee, Wis.

Tem potom naznanjam vsem bratom in sestram društva sv. Jan. Evang. št. 65 v Milwaukee, Wis., da sem se preselil s starega prostora 604—1st Ave. Moj novi naslov je sedaj 419—51st Ave., West Allis, Wis., to je od Frank Brenkuša prostor, ki je znan vsem Slovincem v Milwaukee in celi okolici. Torej lahko plačate svoj asessment na mojem novem prostoru.

Prosim Vas pri tej priliki, da bi malo bolj redno plačevali svoje asessmente, posebno člane na potnih listih, drugače bo treba postopati z vami, kakor pravila zahtevajo.

S sobratskim pozdravom,
JOHN BABOSHEK, tajnik.
419—51st Av., West Allis, Wis.

Društvo sv. Jožefa št. 55
Crested Butte, Colo.

S tem naznanjam članstvu našega društva, da se je izvolilo na redni mesečni seji dne 10. junija t. l. dva nova društvena odbornika in sicer: za predsednika je bil izvoljen sobr. Joseph Ivec, za blagajnika pa sobr. Matt Zakrajšek.

Pri tej priliki prosim vse člane našega društva, da bi se malo v večjem številu vdeležili rednih mesečnih sej, in da naj vsak prinese svoj asessment na društveno sejo, ker jaz ne morem vedno čakati doma na to vplačevanje.

S sobratskim pozdravom,
Josip Pogorelec, tajnik.
P. O. Box 1006, Crested Butte, Colo.

NAZNANILO.

Is urada društva Marije Vnebovzete št. 77, Forest City, Pa.

Vsi oni člani(ice), ki so zaoitali s svojim asessmentom, so uljudno prošeni, da naj zaoitali dolg poravnajo in sicer prej ko mogoče. V slučaju pa, da kateri se ne more plačati svojega asessmenta, naj se nemudoma zgleda pri društvenemu tajniku in predsedniku, da se vse potrebno ukrene glede njih asessmentov. Vsi oni, ki tega ne bodo storili, zapadejo suspendaciji ter niso opravičeni do nikake podpore pri društvu in tudi ne pri K.S.K. Jednoti.

Anton Zigon, predsednik.
P. O. Box 481.
John Osolin, tajnik.
P. O. Box 492

NAZNANILO.

Is urada društva sv. Ane št. 127, Waukegan, Ill.

Tem potom naznanjam članicam našega društva, da smo sklenile na zadnji mesečni seji kar se tiče proslave dneva naše društvene patrone, sv. Ane.

Kakor smo doslej še vsako leto obhajale ta god, tako ga bomo tudi letos in to s prejemom sv. zakramentov. Spoved se bo začela v soboto, dne 22. julija, skupno sv. obhajilo bo pa v nedeljo, dne 23. julija pri prvi sv. maši. Na ta dan se zberemo v šolski dvorani 15 minut do osme ure, od koder korporativno odkorakamo v cerkev.

Vse članice našega društva prosim, da se udeležite te lepe prilike in da izvršite svojo dolžnost, ki vas veže.

Dalje naj še omenim kar se tiče spovednih listkov. One članice, ki teh listkov še niste oddale, imate zato priliko samo še do prihodnje seje. Katera članica ne bo tega vpoštevala, bo postavljena pred potrotni odbor.

S sestrskim pozdravom
Katarina Mauser, tajnica.

ZAHVALA.

V dokaz, da je naša K.S.K. J. najboljša podpornica organizacija, hočem s tem javno navesti čitateljem "Glasiila K.S. K. Jednote".

Moja pokojna soproga Tereziya Kumar je bolehalo vsled mrtvouda dolgih dvanajst let. Razumno je, da so bili v tem času ž njo veliki stroški, katerih ni bilo mogoče prenašati. Pokojnica je spadala k društvu Marije Pomagaj št. 78, K.S.K. J. v Chicagu, Ill. — Vsled tega smo bili prisiljeni apelirati na našo dobro mater K.S.K.J., ki ji je poslala lepo svoto \$500.— (petsto dol.) podpore za onemoglost, čeravno je bila zavarovana samo za \$500.— posmrtnice. Za to lepo podporo moramo biti cenj. K.S.K. J. zelo hvaležni, ker je ista sedaj že moji blagopokojni ženi v dolgotrajni boleznini dosti finančno pripomogla.

Ni pa preteklo še 20 dni po njeni smrti, je sl. gl. odbor K. S.K.J. točno izplačal še njeno zavarovalnino, drugih \$500.—, za kar se pristočno zahvaljujem naši dobri, podporni materi, K.S.K.J., gl. odboru in vsemu članstvu. Bog Vam tisočkrat povrni.

Dragi mi čitatelji "Glasiila." Spodaj podpisani Vam toplo priporočam, da ta moj skromen dopis pokažete tudi drugim, ki še ne spadajo h K. S.K.J. Nihče naj ne odlašati postati naš sobrat, ali sestra, kar Vam pikdar ne bo žal. Naša dična K.S.K.J. je v resnici dobra mamica, ki skrbi za svoje varovance. Pristopajte k tej Jednoti in ustanavljajte nova društva. Človek nikdar ne ve, kje in kdaj ga nesreča čaka; pri tej Jednoti boste dobili točno pomoč v vseh nezgodah.

Bog naj torej živi in ohrani našo dobro podporno mater K. S.K. Jednoto!

S sobratskim pozdravom
John Kumar,
2146 W. 21 Place
Chicago, Ill.

Kansas City Kans.

Ker je dne 2. julija obhajalo naše društvo sv. Petra in Pavla št. 38, K.S.K.J. svoj srebrni jubilej, oziroma 25. letnico obstanka, smo se tudi mi Slovenci v Kansas City ta dan veselili in pošteno zabavali, ki nam gotovo ostane za vedno v spominu. Spored te slavnosti je bil sledeči:

Točno ob 9:30 smo se zbrali v cerkveni dvorani, da odkorakamo paradno z našo društveno zastavo v spremstvu vseh tukajšnjih slovenskih podpr. društev v cerkev. Ob 10. uri se je vršila peta sv. maša za vse žive in pokojne članice(ice) dr. Sv. Petra in Pavla št. 38. Ob tej priliki nam je naš domači g. župnik in sobrat Rev. J. Perše v svojem krasnem govoru razložil pomen srebrnega jubileja, čestitajoč društvu. Govor je vsakega navzočega do srca gani. Govornik je še posebej povdarjal, da vsak Slovenec in dobri katoličan bi moral pripadati h K.S.K. Jednoti, da ohrani svojo sv. vero in mili slovenski jezik; to je važen namen naše K.S.K.J.

Ob 3. uri popoldne se je pričel slavnostni banket. Tako složne in lepe zabave še marsikdo ne pomni; vse je bilo veselo in zadovoljno z dobro potrežbo, saj je bilo v resnici finih okrepčil za želodec in grlo v izobilju in na izbero.

Akoravno je bilo društvo sv. Petra in Pavla pri volji potrošiti iz svoje blagajne par sto, da svoje cenj. goste dobro potreže, je vseeno pri tem naredilo še nekaj dobička. Pri

tej društveni veselici so, se tudi naši vrli fantje in dekleta kaj radi vrteli ves popoldan in ponočno zvečer.

Kmalu po otvoritvi banketa so se pričeli nagovori; najpoprej je navzočih pozdravil predsednik našega društva sob. Josip Rus; njegov govor je bil v resnici krasen. Temu je sledil lep govor našega g. župnika Rev. J. Peršeta, ki je med drugim vsem cenj. govorom klical "dobrodošli". Nato se oglašali naš sobrat in ustanovnik društva Marko Medved. Kakor znano, že prileten mož, ali vseeno je vsi svoje moči skupaj zbral, da nam je razložil zgodovino društva povodom 25. letnice obstanka; naglašal je tudi korist in pomen naše podporne matere K.S.K. J., pod koje okrilje spada to društvo že četrto stoletja.

Zatem se oglašil k besedi sobr. Peter Majerle starejši in se izrazil, da mu je žal, ker ni ustanovnik tega društva, ampak da spada zraven že celih 24 let in 6 mesecev. Pozdravil je tudi naš Mladinski oddelek ter mladim članom priporočal, da ko dorasejo, naj postanejo aktivni člani, ki bodo za nami vodili to društvo.

Naj še omenim, da je naše društvo sv. P. in P. v teh 25 letih že marsikatega člana v njegovi boleznini podpiralo, kajti knjiže nam kažejo, da se je v teh letih izplačalo iz blagajne \$6982.85 bolniške podpore; umrlo je pa 18 članov(ice), za katerim je K.S.K.J. v redu in točno izplačala določeno smrtninsko podporo; zato bi jaz priporočal, da vsak Slovenec in Slovenka, ki se ni pri K.S. K.J. in pri našem društvu, kmalu pristopi, ker društvo, tako tudi naša dična K.S.K. Jednota sta v dobrem stanju in na katoliški podlagi.

Kot društveni tajnik moram še tukaj navesti sedanje stanje naše društvene blagajne, ki znaša \$1642.39, vrednost zastave in druge stvari pa znašajo \$360.—, tako da znaša skupno društveno premoženje \$2002.39. Društvo šteje danes 92 članov(ice), v Mladinskem oddelku jih je pa 119. Opozoril bi še druge člane, ki še nimajo svojih otrok pri K.S.K. Jednoti zavarovanih, da to zanesljivo storijo. Naše društvo plačuje \$1.— bolniške podpore na dan, za kar plačuje vsak član 65c mesečno za sklad bolnišni.

Tem potom izrekam najprvo in pred vsem v imenu društva sv. Petra in Pavla iskreno zahvalo cenj. glavnemu odboru K.S.K.J. za poslano brzojavno čestitko povodom našega srebrnega jubileja; ko se je to čestitko navzočim prečitalo, so vsi trikrat zaklicali: "Živijo". Dalje se zahvaljujem v imenu našega društva cenj. članicam društva Sv. Veronike št. 115, K.S.K.J., ki so nam pomagale na banketu in na drug način, osobito še Mrs. Margareti Šajnich; dalje hvala vsem vrlim slovenskim dekletom, ki so stegle pri banketu, tako tudi vsem govornikom in ostalim odbornikom, k sklepu še pohvalno omenjam našega znanega muzikanta Petra Stampfel, ki je tako veselo in marljivo igral na harmoniko pri tej zabavi.

S sobratskim pozdravom
Peter Majerle, ml. tajnik.

Pittsburgh, Pa.

Lepa, a težka je slovenska beseda: Z Bogom! Posebno je ta beseda težka takrat, kadar se poslavlja dober človek od svojih dobrih prijateljev za dolgo časa in v strahu: Morda se na tem svetu nikdar več ne vidimo? Oblak mešanih čustev je plaval v dvorani K. S. D. na, ko je častiti gospod John C. Mertel vzel slovo od svoje are. Oblak, pravim, ker samo var tednov je šla kakor oblak

zalostna novica od hiše do hiše: Naš gospod bo šel v stari kraj! Mešana čustva, pravim, ker dobri, zvesti farani so želeli: Gospod, ostanite še med nami; še delajte za nas, četudi ste opešali; gospod umrte med nami, saj Vi ste naš oče! — Drugi, ravno tako dobri in zvesti farani so pa mislili: Gospod, bolj je za Vas, da poslušate zdravnike in svojega škofa, ki so Vam svetovali: "Kladivo iz rok! Počitek!" In ubogaj je! — Vi, cenjeni uredniki, časnikarji, Vi delavci, Vi očetje, razumete kako težko je vihteti kladivo dan za dnem, leto za letom! Častiti gospod Mertel je držal kladivo dvajset let! Še enkrat rečem: dvajset let na eni fari! V teku dvajsetih let človek marsikaj doživi. Vzhod in zapad, jug in sever — vse je prišlo tudi v Pittsburgh in hotelo osvojiti slovensko naselbino. Pa vkljub vsem nakanam se jim ni posrečilo... Slovenska naselbina pod varstvom Matere Božje je ostala katoliška. Brezverci in zapeljivci našega naroda že vedo, da v Pittsburghu je nemogoče v "kalnem ribarju." Zakaj ne? Zato, ker so farani zmerom vprašali svojega župnika za svet: Gospod kaj naj storimo? In tako se je fara in naselbina razvijala v lepi slogi med župnikom in farani. Nekaj zaslug dajmo sedaj že mrtvim duhovnikom, ki so bili na tej fari: Jos. Zalokar, J. Bezeljak, Mih. Tušek, John Kranjc. Največjo zaslugu pa moramo pripoznat č. g. Mertelnu! Kot sedem letni deček je zapustil rojstno hišo v Cerkljah na Gorenjskem, in ko je po dolgem romanju in študiranju bil postavljen za župnika slovenske fаре v Pittsburghu, je šele začel študirati dušo našega naroda. Postal je član mnogih slovenskih društev, ne zato, da bi "kdo "jerkal" za njim, ampak zato, da je dal vzgled, naj se narod organizira! Bil je delničar in sedaj častni član "Slovenskega Doma" v Pittsburghu, ker je želel, naj "Dom" stoji poleg cerkve kot dom za društva, dom za izobrazbo, dom za pošteno razvedrilo, ne pa dom v zgago cerkvi in naselbini. Zetja se mu je izpolnila: "Slovenski Dom" se do danes služi svojemu plemenitemu namenu, ker je še do danes v pravih rokah.

Kako smo se poslovili? Dvorana v "Domu" je bila okrašena z društvenimi zastavami. Gospoda župnika, ki se je hotel po francosko posloviti od nas, — a smo ga pregovorili — je navzoč občinstvo v dvorani lepo pozdravilo; pevsko društvo "Prešeren" mu je zapelo pozdravno pesem in ko smo odmolili, smo sedli k večerji, ki jo je priredilo "Materino Društvo". Krasno je svirala "Tamburica". — Vrstili so se pozdravni in poslovljni govori. Oblak, sivi in temni pittsburski oblak, ki je par tednov plaval nad nami, se je ta večer izpremenil v mavrico. Vsi govori, vse čestitke, vse pohvale, so se združile v eni lepi barvi, v eni lepi misli: "Častiti gospod Mertel: Hvala lepa Vam za vse! Srečno pot in vrnite se nazaj med nas, zdravi in čisti!" Govorili so: V imenu "Doma": Mr. Frank Golob. — V imenu cerkvenega odbora: Mr. John Mravintz. Ker je Mr. John Mravintz tudi glavni odbornik K.S.K.J., mu je med svojim govorom pripel znak K.S.K.J., naj častiti gospod Mertel v starem kraju priporoča povsod K.S.K.J. kot dobro zaščitnico vdov in sirot. — Šolska mladina (Frank G. Ljubič in Mary Rihtar) se mu je v imenu färe zahvalila, da je gospod Mertel sezidal šolo. Fantek mu je izročil dar ameriško zastavico, naj bo naš "Father" tudi v Jugoslaviji

zvest "to the red, white and blue"! Deklica je pa obljubila, da bodo vsi šolski otroci ob otvoritvi šole v jeseni darovali milosti svetega obhajila za "Vas, častiti gospod duhovni oče!" — Mr. George Veselich je govoril v imenu društva "Sveto Ime Jezus". — Mr. Ignac Glatch je v krepkih besedah povedal, kako se je ta fara začela. Bil je namreč maršal, ko je bila cerkev blagoslovljena pred 25 leti. — V imenu pevskega društva "Prešeren" je izrazil svoje čestitke Mr. I. Varoga. — V imenu J.S.K.J. je pozdravil pri odhodnici svojega društvenega sobrata Mr. Anton Zbašnik. — V imenu društva "Orli (Eagles)" je podal roko častitemu gospodu Mr. Frank Cvetič. — V imenu "Materinega društva" se je zahvalila za vse lepe nauke Mrs. Mary Matičič. — Naš g. doktor Joseph Grablek, vrhovni zdravnik, je povedal veliko lepih stvari, samo to je pozabil povedati, kaj je dobro zoper — morsk bolezen...

Č. g. Mertel je, gnujen, v dvorani med svojim zahvalnim govorom, izrekel tale stavek: "Dragi farani! Ni moja za sluga, ampak zasluga je Vaša! Vi ste se trudili za napredek te färe, Vi ste plačevali, Vi ste pomagali... Čast Vam, ne meni!"

V cerkvi pa je rekel dne 9. julija pri vseh treh svetih mašah tale stavek! — "Poslavljam se od Vas dragi farani! — Kdaj se zopet vidimo, ne vem, ker mi vsi smo v božjih rokah."

Ubogajte škofa in ubogajte vsakega duhovnika, katerega Vam naš škof pošlje!"...

Slovenski duhovniki iz te škofije so vsi prišli osebno posloviti se od svojega prijatelja: Č. g. Jos. Verhuneč, Albini Moder, John Blažič in Mat. Kebe.

Na kolodvoru smo si še enkrat stisnili roke: "Da srca zvesta, kakor zdaj, ostala bodo vekoma!"

Častiti gospod! Le korajžo! Prvikrat v svojem 20 letnem pastirovanju imate priliko uživati počitnice, da si učišvrstite svoje zdravje! Ko se vrnete nazaj med svoje drage farane, Vam bom jaz kot Vaš osebni prijatelj izročil kladivo, kojega sem začasno prejel od Vas, začasno pooblaščen od Vase škofije, in bom rekel: Vzemite ga, sprejmite ga, vihtite ga, kuji, kuji! Narod moj: čuj, čuj! In izpod tega težkega, a svetega kladiva naj se zopet in zopet, užigajo v železnem Pittsburghu, iskre čiste in nesebične ljubezen vse za: "Vero in narod!"

Rev. Anton Sojar,
223 — 57 St.
Pittsburgh, Pa.

Bridgeport, Ohio.

Cenjeni sobrat urednik: —

Namenil sem se v "Glasiilo" nekoliko poročati o naši premogarski stavki, ki traja že četrty mesec. Kot znano, smo premogarji odšli na stavko še 1. aprila, ali takorekoč naši podjetniki so nas prisilili, da smo ustavili obratovanje. Dne 1. aprila je namreč potekla naša pogodba in plačilna lestvica med nami in delodajalci. Premogarski baroni so pa enostavno, prekršili določbo v stari pogodbi, ki določa, da se morajo sniti z zastopniki U. M.W.A. dovolj začasno, da se nova pogodba napravi še pred 1. aprilom, kakor se je to običajno vršilo prejšnja leta. Na vsa večkratna vabila gl. uradnikov premogarske unije, na skupen sestanek, da se uredi nova pogodba, se oholi podjetniki niti zmenili niso, v sled tega ni premogarjem drugega preostajalo, ko prenehati z delom, kajti podjetniki niso

hoteli nove pogodbe napraviti.

Premogarji v takozvanem okraju mehkega premoga smo zahtevali staro plačilno lestvico, to je, za dnevno delo, takozvano kompanijsko delo 7.50, za nakladalec premoga 78.96c, za delavce pri strojih (Cutters) 15.04c od vsake tone ter vso ostalo plačilno lestvico, ki je bila v veljavi do 1. aprila. Ker niso hoteli podjetniki priti na skupen sestanek, jim naše zahteve še niso bile predložene, niso se pa podjetniki še do danes izrazili, kako plač nameravajo ponuditi, da si je že četrty mesec štrajk.

Kako smo že naprej vedeli, tako se je zgodilo; našim kapitalistom je premogarska unija trn v peti in sedaj so mislili da je pravi čas, da se uniči edino premogarsko zaščitnico ter so napovedali boj našim unijski organizaciji, prekršili so pogodbo, pa to jim je deveta briga, samo da dosežejo svoj umazan načrt; naj ubogi premogar trpi lakoto, naj ljudstvo zmruže po žnini, naj stoji vse tovarne, mi hočemo uničenje U.M.W.A. — tako so sklenili, zato niso prišli na skupen sestanek, ko so jih vabili zastopniki premogarjev.

V takem položaju smo unijski premogarji nastopili boj 1. aprila; ni šlo toliko za plačo, kot za obstanek naše organizacije.

Z veseljem smo pa opazili, da se nakana podjetnikov, ne bo izpolnila, kajti nad 100 tisoč neunijskih premogarjev je pristopilo v našo Organizacijo v času stavke in se pridružilo našim boju za pravico; že teče četrty mesec, a premogarji smo še vedno trdni in stanovitni v našem boju, tako tudi ostanemo, mi zahtevamo le našo pravico do obstanka in to moramo dobiti, naj nas stane še več žrtvovanja. "Kakor časopisni poročajo," se trudi predsednik Harding končati ta naš spor; želimo da bi to dosegel, pa kakor se vidi nima v speha; podjetniki ne upoštevajo mnogo kar jim predsednik svetuje in grozi. Premogarji moramo pa tudi biti precej oprezní, da se ne ujamemo v kako past.

Uljuden pozdrav vsem premogarjem štrajkarjem ter vsem zavednim Slovincem.

Mihael Hočevar

Zalost in tuga ne muči samo srca, ampak ti povzroča tudi sive lase.

POZIV.

Jozef Kovač, rojen v Drami št. 6, pri St. Jerneju na Kranjskem (Dolenjsko) v Jugoslaviji se prosi, naj se oglasi s pismom ali na kak drug način zato, ker hoče njegov sin Jože prevzeti posestvo. Ako se do avgusta 1922 ne oglasi, bo sin prevzel, ker posestvo silno škodo trpi v tujih rokah.

Lahko se oglasi najstarejši hčeri Mariji, sedaj šimforov, šoleki sestri v Celju na Štajerskem, Jugoslavija.

ZASTONJ

Vam bomo poslali našo slovensko knjižnico glede iznajdb in patentov. Iznajditelji in drugi pišite ponjo danes.

Patentni odvetniki: pošteni, točni, zanesljivi.

A. M. Wilson, Inc.

PATENTS.
315 Victor Building
Washington, D. C.

Importirane

KRANJSKE KOSE

iz najboljšega jekla. Dolgost 65 in 70 centimetrov.

Cena \$2.00—z rinko.

MATH PEZDIR

Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

ZA RESNICO.

Osemnajst obrambnih govorov. V stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani govoril dr. Mihael Opeka stolni kanonik

Iz zbirke: "Za resnico" v Ljubljani 1921.
Založba prodajalne K. T. D. H. Ničman.

Čudeži in čudodelnik.

I.

Malokatera stvar je zmožna napraviti v brezvernem in veri so raznem taboru, toliko hrupa in zaburjenosti kot le samo izgovorjena beseda čudež. Dogaj se tako kakor ob kamenju svetega Štefana. V dolgem govoru je Štefan diakon kraljudom njihovim trdovratno net do božjih naredb in do milosti Sv. Duha — in Judje so ga pdašali, dasi s togoto v sre in škripajočimi zobmi. (Dej. ap.) Ko pa jim je spomnil čudež: Glejte, vidim nebesa odpa in Sinu človeškega stati in desnici božji — tedaj so pa zapili z velikim glasom in vsi hali planili nanj. (Ib. 55—.) Podobno tako delajo mlerni brezbožniki. Neradi cer, a poslušati vas vendarlategnejo, če jim razpravljate njihovih zmotnih svetovnih nazorih: o materializmu, turalizmu, panteizmu, monizmu... Toda samo — dokler pridete s čudeži! Kakor tro pa omenite tē, bodo tudi ti zavpili z velikim glasom: a so čudeži bajke, pred sodništolom zgodovine in razuma vno odpravljena zadeva, za nerno znanost nesprejemljiva tatišče. In če hočete ugovarjati, če pričnete dokazovati, bodo zamašili svoja ušesa in si hkrati planili po vas in vsi kakor Judje Štefana — izgali iz mesta, t. j. izobčili vas odo iz družbe naprednih ljudi, modernih znanstvenikov, alturnih delavcev, in vas kamejali s pridevki in priimki, ki so znanstveni in velikokrat tui ne olikani... Vidi se, da im gre za veliko. In res: z eni samim čudežem Kristusovim je vsa nevera ob tla! To piztva n. pr. sam Renan. — Če je čudež kaj resničnega — pravi v uvodu svoje brezbožne knjige o Jezusu — potem moč knjiga ni drugega nego tkanje zmot... Zato ne taje samo čudežev Kristusovih, marveč vsak čudež, in tudi to, da bi bil čudež sploh mogoč ali da bi mogli mi kdaj kak dogodek dognati za čudež — Predragi! Današnji evangelij pa pripoveduje o Jezusovem prvem čudežu v Kani Galilejski, in evangelija dveh naslednjih nedelj govorita o treh nadaljnjih. Vidi se, da nam hoče sv. Cerkev rojenega in razglašenega Kristusa takoj predstaviti kot velikega čudodelnika, kot tistega, ki je prišel in ki dela v božji moči. — Nemara je tedaj to pravi čas, da izpregovorimo nekaj o čudežih: o čudežih sploh in o čudežih Kristusovih posebej. Danes premostrimo nasplošno: Kaj je čudež? če so čudeži mogoči? in ali moremo mi kdaj zatrdno reči: Glej, čudež se je zgodil!

Najprvo torej: Kaj razumemo, čudež? kaj je čudež? Pod čudežem razumemo izreden dogodek v vidnem stvarstvu, ki presega vse naravne moči in ne more biti nazadnje od drugod — nego od Boga. Torej nekaj, kar se lahko vidi, sliši, prime, sploh s čuti doseže, kar pa je tako, da se po naravi ne more zgoditi. N. pr. mrtev človek po naravnih poti ne more oživeti. Če bi torej kak mrtev človek oživel, bi bilo to nekaj vidnega, po naravnih močeh nemogoče — bil bi čudež. Ali pa: hudo bolan ali hudo ranjen človek po naravnih poti ne more ozdraveti naenkrat; zakaj narava potrebuje za ozdravljenje časa, da se snovi prenove, uničene stenice z novim nadomestijo. Če bi tedaj kje hudo bo-

ki je gospodar vseh novi, lahko bolne snovi v človeškem organizmu vlada in kroti, kakor mu drago. On, ki je vse življenje ustvaril, lahko tudi mrtvemu truplu življenje zopet vdahne. Vse to pa — ali neposredno sam ali pa tudi po kakem svojem poslanen ali izvoljenem svojem. O vsem tem ne more biti pametnega dvoma. — Toda nevera ima pri rokah še druge pomisleke. Bodi tudi, da bi bili čudeži mogoči, govorje neverni modrijani — kaj to pomaga! Če pa mi nikoli ne moremo z gotovostjo konstatirati in reči: Glej tu, tam — se je dogodil resničen čudež... Tako! Zakaj bi tega ne mogli nikoli reči? Poslušajte, predragi! Recimo tako-le: Vi bi šli po mestu in nasproti bi vam prinesli v mrtvaškem sprevedu mrliča. In glej, naenkrat bi se sprevedu približal mož — resen in dostojanstven — in bi velel tem, ki bi nosili krsto, obstati. Zgodilo bi se. Potem bi rekel krsto odpreti. Tudi to bi se zgodilo, in vi bi videli v krsti človeka, resnično mrzlega, mrtvega, brez življenja. In tedaj bi oni mož zaklical: Mrlič, rečem ti: Vstani! In mrtvec bi vstal in bi živel. — Povejte, ali bi mogli v tem slučaju z gotovostjo reči: To je čudež? Jaz mislim, da brez vsakega dvoma. — Zakaj videli bi dogodek na lastne oči in izprevideli bi tudi: Tega narava ne more narediti — tu je vmes božja moč! Ali ne, predragi? Vsekako, pravite, če bi sami videli. — No, kaj pa, če bi nam tak dogodek drugi sporočili? Čujte: Potem pa ne gre odrekati vere, ako so le priče verodostojne! Potem velja o čudežnem dogodku: Če so sporočala pristna, priče zanesljive — dogodka po pameti ne smemo tajiti! Ali presega naravne moči, ali ne — tega pa včasih tudi ni težko ugotoviti. Zakaj čeprav ne poznamo vseh moči narave in ne, kaj vse premorejo te, kar jih poznamo, pa vendar od slučaja do slučaja lahko rečemo, česa naravne moči gotovo ne premorejo. Ker danes namenoma ne govorim o čudežih Kristusovih, naj naveden tu neki drug, sicer dosti znan primer.

Leta 1867. si je belgrajski delavec Peter de Rudder pri spravljanju nekega posekanega drevesa zlomil nogo tako, da sta se mu nekoliko pod koleno popolnoma prelomili obe kosti — takoimenovani gole-nica in piščal. K temu sta se mu naredili dve veliki gnojni rani: ena tam, kjer je bila noga zlomljena, ena pa tudi na stopalu na gornji strani. Zdravniki niso vedeli, kaj početi. Hoteli bi bili nogo odrezati, toda mož ni pustil. Kost sta bili tako docela prelomljeni, da so zlomljeni deli prosto mahedrali in je de Rudder, če si je čistil rano pod kolonom, nogo tako nazaj upogibal, da so konci zlomljenih kosti izstopali. Tudi je mogel nogo tako naokrog zaviti, da je bilo stopalo s peto naprej in s prsti nazaj. Tako je bilo po pričevanju zdravnikov in drugih ljudi do aprila leta 1875. Tedaj so nesrečnega moža peljali na božjo pot k jamski kapelici Lurske Matere božje v Oostacker v Belgiji. In tam je de Rudder dne 7. aprila 1875. hipoma popolnoma ozdravel. Med molitvijo pred Lursko votlino sta se mu naenkrat zarastli obe kosti in popolnoma zacelili obe gnojni rani. Ozdravljenje so takoj konstatirali zdravniki. Kaj pravijo brezverci k takemu slučaju? Dogodek je tako gotov kakor vsak drug izprijčan zgodovinski dogodek. Popisan nam je v posebni knjižici, ki so jo leta 1900 izdali

trije zdravniki — z vsemi podrobnostmi, z navedeno zajamčenih prič, zdravniških spričeval, s fotografičnimi posnetki. Po pameti ni mogoče reči: Ni res, to se ni zgodilo! — Kar pa tiče čudežnosti, je pa treba vprašati strokovnjake, zdravnike: Z dovoljenjem, gospodje, povejte: ali se na tak način zlomljena noga, s prelomlejo sprednjo in zadnjo kostjo, pri kateri osem let ni sledu o kaki celitvi, pač pa se pojavljajo že nekrotična znamenja, t. j. znamenja odmirajočega organizma — ali se taka noga po ravnavi poti zaceli v par sekundah? In dve veliki gnojni rani — ali se zacelita trenutno popolnoma po naravni poti?... Ne, predragi! Gotovo je, da čudež ni samo mogoč, marveč da je mogoč od slučaja do slučaja tudi spoznati in konstatirati ga: takega, ki bi se zgodil pred našimi očmi v sedanjosti — pa tudi takega, ki bi se bil zgodil pred očmi drugih v preteklosti. V prvem slučaju se glede dogodka zanesimo na svoje lastne čute, v drugem na pričevanje zanesljivih prič; glede nadnaravnosti pa v obeh slučajih na zdravi človeški razum, ki — četudi ne v vsakem — a vendarle v mnogih slučajih lahko z gotovostjo pove: Tega in tega naravne sile ne premorejo — to mora biti od višje, od božje moči! — In to naj zadostuje za danes! Prihodnjic bom govoril o čudežih Kristusovih. Za sklep morda le še dve, tri besede! Zakaj nevera tako vihra zoper čudeže? Ali res iz ljubezni do resnice? iz skrbi, da človeštva ne prevzame praznovanje? Toda za resnico in zoper praznovanje smo mi tudi! Le ne prehitro razglašati čudežev! Le ne vse imeti precej za čudež! Tako pravimo ob izrednih dogodkih tudi mi. Počakati! Temeljito raziskati! Lahko je zmot, lahko sleparstvo! Cerkev sama je silno previdna. Razen o teh, ki so v Sv. Pismu razodeti, ne bo zlepa govorila o čudežih. Ona je pač steber resnice in mi vsi, ki smo njeni, ljubimo pred vsem resnico. — A prav v imenu resnice čudežev po drugi strani zavreči ne moremo! Brezverno grmenje proti čudežem ima svoj vir drugod — ne v ljubezni do resnice in v bojazni pred praznovanjem. Ze v uvodu sem povedal: Z enim samim čudežem je podrt vsa nevera! Zakaj če se je zgodil le en čudež, potem je pribito, da je Bog nad nami. In če je Bog nad nami, smo mi pod njim, to se pravi, da smo njegovi podložniki, dolžni častiti ga, služiti mu. Tega pa ne moremo! Noče Boga, ker mu noče služiti! Zato pa se neverci v vprašanju čudežev obnašajo podobno kakor svojčas zvezdoznance Libri iz Pize in drugi nasprotniki Galilejevi. Vedeli so povedati, da planet Jupiter ni ma in ne more imeti trabantov, mesecev, ki bi krožili okrog njega. A menda so se bali, da bi jih vendarle kje ne ugledali: nikoli niso hoteli pogledati skozi daljnogled... No, Jupiter ima zaradi tega vseeno — ne glede na male — vsaj štiri velike trabante... Takih ljudi se (Bog usmili! Amen.

IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA SV. OČETA.

Vsakdanje življenje sv. Očeta, Pija, v Vatikanu je povsem priprosto, v zvezi s stalnim delom in rednim telesnim gibanjem. Sv. Oče dela od 15 do 16 ur dnevno, spi od 6 do 7 ur, v razvedrilo pa porabi dve uri. Zajtrkuje obeduje in večerja običajno med tem, ko

pregleduje došla pisma in daje navodila svojim tajnikom. Ker je sv. Oče že od nekdaj vnet prijatelj narave ter izprehodov, gre vsak dan na izprehod po vatikanskih vrtovih, tako da prehodi dnevno od 5 do 6 milj; pa naj bo že lepo, ali deževno vreme. Vse uradne zadeve tikajoče se sv. Cerkve nadzoruje sv. Oče sam in daje potrebna navodila raznim tajnikom. Za časa minule konference v Genovi je papež sam vodil vso diplomatsko korespondenco. S posebnim zanimanjem in v nemo hodi sv. Oče v vatikansko knjižnico, kjer čita razne knjige in spise že pozno v noč. Večkrat se je že pripetilo, da so kardinali papežu svetovali, da naj se zvečer predloži s čitanjem ne muči in da naj si privoščijo več počitka; a sv. Oče jim je odgovoril: "Znano vam je, da kdor postane papež, je zanj življenje končano. Vse je potem v božjih rokah. Jaz bom neprestano delal za Boga, dokler mi Bog ne veli: "Dovolj je tvojega dela na zemlji." Sv. Oče vstaja vsak dan ob pol 7. uri zjutraj, nakar opravi sv. mašo v svoji privatni kapelici. Zajtrkuje ob 8ih. Okrepča se s kavo, mlekom, kruhom in surovim maslom. Pri tej priliki mu prinese njegovih sedem tajnikov došlo pošto (pisma). Vsak izmed teh tajnikov prejme od sv. Očeta navodilo za odgovor na to, ali ono pismo. Točno ob 9. uri se zglozi pri papežu v pisarni državni tajnik, kardinal Gasparri, izvemši torkov in petkov ter se posvetuje z njim 1 uro. Ob torkih se vrši posvetovanje s privatnim papeževim podtajnikom Msgr. Borgonijem, ob petkih pa z državnim podtajnikom Msgr. Pizzardom, kjer se razpravlja o važnih cerkvenih zadevah. Ob 10. uri se pričnajo privatne avdijske pri sv. Očetu za kardinale, škofo, višje civilne dostojanstvenike, diplomate in plemenitaše; ta avdijskeca traja do 1. ure popoldne, na kar so na vrsti javne avdijske za občinstvo. Ena ura je določena, da sprejema sv. Oče došle romarje, družbe in razne organizacije, ki se mu pridejo v Rim poklonit. Ob 2. uri popoldne sprejme sv. Oče svojega privatnega ceremonijarja, ki mu predloži imena avdijske za prihodnji dan. Obed, ali kosilo ima sv. Oče običajno ob pol 3. uri popoldne. Tudi med obedom se posvetuje nadpastir sv. Cerkve s svojimi tajniki o tej ali oni zadevi in narekuje odgovore na važna vprašanja. Papeževo kosilo je povsem priprosto in navadno; najljubši mu je riž, malo mesenine in sočivja. V jedi ni sv. Oče prav nič izbiren. Ob pol 4. uri popoldne se poda papež Pij XI. na sprehod v vatikanske vrtove. Do istih se prepelje v kočiji, zatem pa krepke koraka in tudi po 5 do 6 milj. Tudi med izprehodom običajno pozove kakega kardinala k sebi, s komur se razgovarja in posvetuje o uradnih zadevah. Dosti zadev se reši tehkom tega časa, ker sv. Očeta nihče ne moti. Ob pol 6. uri se sv. Oče vrne v Vatikan, nakar se nadaljuje s privatnimi avdijskimi kardinalov, nadškofov in drugih cerkvenih prelatov; ta avdijskeca traja do pol 9. ure zvečer, ali pa še dalj časa. Ob 9. uri je večerja; tudi priprosta, iz ene ali dveh jedi. Po večerji gre sv. Oče zopet v svojo pisarno na delo, kjer ga ne sme nihče motiti. Ta čas posveča bolj važnim vatikanskim zadevam. Zatem gre sv. Oče v knjižnico, kjer se večkrat mudi s čitanjem do polnoči.

111

Cigarette

10c
DOBRE SO!

Zastave, bandere, regalije in zlate znake za društva ter člane K. S. K. J.

EMIL BACHMAN
izdeluje
2107 S. Hamlin Ave.
Chicago, Ill.

Členjenemu občinstvu naznana, da sva pred kratkim otvorila svojo novo prodajalno na vogalu N. Hickory in Marble cest, ki bo znana pod imenom:

GOLOBITCH & GOLIK.
Grocerija

901. N. Hickory St., - Joliet
Se priporoča rojakom in rojakinjam za naklonjenost. Postrgeli bomo vselej točno z najboljšim blagom po posebno zmernih cenah.

SEVEROVA ZDRAVILA VZORZUJEJO ZDRAVJE V DRUŽINAH.

Onemogle, nervozne ženske

bodo gotovo dobile uspešno od pomoč kadar uživajo

SEVERA'S
REGULATOR

Tonika za ženske

Premaga bolečine, popravi neredne funkcije, pomaga naravi okrepčati oslabele ženske organe in jim povrne normalne razmere.

CENA \$1.25

Vprašajte v lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

ZA SIVE LASE

"Natural Hair Restorer"

Naša iznajdba vam ohrani sive in druge lase pred izpadanjem. Odpravi prhljaj, redi korenine in pomaga rasti las.

"Natural Hair Restorer" ni barvilo in se uspešno uporablja za moške in ženske lase. Steklenica z vsemi navodili se vam pošlje za \$1 plačano v naprej.

Uspeh zagotovljen ali pa se vam vrne denar.

VICTORIA MFG. CO.,
653 Morton Bldg., New York City.

Jugoslovanom iz Chisholma in okolice

Ta banka vam uljudno priporoča, da bi vse vaše bančne posle nam poverili ker:—

To je velika in varna banka, s skupnim premoženjem nad \$1,600,000.00.

To je prikladna banka. Naši vložniki so naši prijatelji. Mi smo vedno z veseljem pripravljani, da jim pomagamo ne samo v bančnih zadevah, ampak vseh povsod, kjer bi jim morda naša skušnija in nasvet kaj koristila.

Vaš rojak J. Osbolt je pri nas kot uradnik zaposlen. Obrnite se nanj, ker vam bo šel vedno rad na roke.

Vedno ko imate kako banko v mislih, obrnite se na

First National Bank
CHISHOLM, MINN.

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048.

Od ustanovitve do 1. junija 1922 skupna izplačana podpora \$2,077,274.00.

GLAVNI URADNIKI:

Glavni predsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St. Joliet, Ill.
I. podpredsednik: Matt Jerman, 332 Michigan Ave., Pueblo, Colo.
II. podpredsednik: John Mravintz, 1022 East Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Lekan, 406 Marble St., Joliet, Ill.
Blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Azbe, 620-10th St., Waukegan, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Jos. V. Grahek, 843 E. Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR:

Fraak Opeka, st. 26 Tenth St., North Chicago, Ill.
Martin Shukle, 811 Ave. "A", Eveleth, Minn.
John Zulich, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
John Germ, 817 East "C", Pueblo, Colo.
Anton Nemanich, st. 1000 N. Chicago St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Martin Tezak, 1201 Hickory St., Joliet, Ill.
Frank Trempush, 42-48th St., Pittsburgh, Pa.
John Wukshinich, 5031 W. 23. Place Cicero, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 6517 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.
R. F. Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.
John Dečman, Box 529, Forest City, Pa.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Telefon 1048.

JEDNOTIN ODVETNIK:

Ralph Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglašje in naročnino pa na "GLASILO" K. S. K. JEDNOTE, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Uradno naznanilo.

PROŠNJA NOVEGA DRUŠTVA ZA SPREJEM V K. S. K. J.

Novo ustanovljeno društvo Presvetega Srca Jezusovega v West Park, Ohio, prosi za pristop v K. S. K. Jednoto.

Imena prosilcev in prosilk:

Mihael Weis, John Cimperman, Anton Cimperman, John Lah, Joseph Lander, Edward Brodnik, Jennie Semič, Cecilija Brodnik, Josephine Weis, Julia Vehar, Frances Kauc, Josephine Suštarsič, Marija Golič, Marija Cimperman, Josephine Gorišek, Marija Komar, Marija Gorišek in Rozalija Zakrajšek.

Josip Zalar, gl. tajnik.

Joliet, Ill., 17. julija 1922.

MATERINSČINA TUJERODCEV IN NJIHOVIH POTOMCEV.

New York (Jugoslovanski Oddelek F. L. I. S.) Department of Commerce je ravnokar izdal statistiko o materinščini v Združenih državah glasom ljudskega štetja od l. 1920. Statistika o materinščini oziroma narodnosti Združenih državah se ozira le na tujerodce in njihove otroke, torej le na prvo in drugo generacijo priseljenišva. O narodnosti tretje in nadaljnjih generacij se ne vodi nikak račun, ker materinščina istih ni več izvirni jezik deda oziroma pradedi, ki se je sem priselil. Tujerodci so klasificirani po svoji materinščini in njihovi otroci po materinščini staršev.

Omenjena statistika porazdeljuje po materinščini oziroma po narodnosti 36,398,958 belokoznih prebivalcev Združenih držav, obstoječih iz 13,712,754 tujerodcev in 22,686,204 tukaj rojenih domačinov, katerih starši ali vsaj eden roditelj je bil tujerodec. Oba skupaj statistika označuje kot "foreign white stock."

V primeri z ljudskim štetjem od l. 1910 se je število Angležev in Kelto (vštevši Irce, Škote, Velše in Mane) znižalo (v okrogli številki) od 9,931,000 na 9,729,000 v l. 1920. Tudi število Nemcev se je znatno znižalo v tem desetletju: od 8,646,000 na 8,164,000. Na drugi strani se je v isti dobi število Italijanov povečalo od nekaj čez milijon na več kot tri in eno tretjino milijona; Poljaki od čez poldrugi milijon na skoraj dva milijona in pol; Židje, katerih materinščina je "jidš," od čez poldrugi milijon na čez dva milijona. Največji narastek je opaziti pri Rusih; od 91,000 v l. 1910 na 731,000 v l. 1920.

Po številu prednjačijo izmed tujerodcev in njihovih otrok oni, katerih materinščina je angleščina; potem sledijo polstopno Nemci, Italijani, Poljaki, Židje, Švedi, Francozi, Nor-

vežani; ti skupaj predstavljajo 81.1 odstotkov celokupnega prebivalstva tujerodcev in njihovih otrok.

Jugoslovani.

Zanimiva je statistika o številu prebivalcev Združenih držav, ki so prijavili kot svojo materinščino kako jugoslovansko narečje. Ne bomo ob tej priliki razpravljali podrobnejše o tem vprašanju, marveč si pridržujemo komentirati to statistiko ob drugi priliki.

Po ljudskem štetju je bilo leta 1920 v Združenih državah po materinskem jeziku:

Rojenih v starem kraju: Slovencev 102,744, Hrvatov, 83,063, Dalmatincev 2,112, Srbov 36,471, Črnogorcev, 4,198. Jugoslovanov skupaj 228,588.

Rojenih tukaj od tujerodnih staršev: Slovencev 105,808, Hrvatov 57,496, Dalmatincev 1,007, Srbov 15,737, Črnogorcev 337. Skupaj 180,385.

Skupaj: Slovencev 208,552, Hrvatov 140,559, Dalmatincev 3,119, Srbov 52,208, Črnogorcev 4,535. Vseh skupaj 408,973. Slovani v Združenih državah.

Glasom iste statistike je bilo, kar se tiče vseh Slovanov, rojenih v starem kraju in njihove dece, tukaj rojene:

Poljakov 2,436,895
Čehov 622,796
Slovakov 619,866
Rusov 731,949
Ukrajincev 95,458
Bulgarov 14,420
Slovanov (brez posebnega označenja) 3,624
Jugoslovanov 408,973

Skupno število vseh Slovanov prve in druge generacije v Združenih državah je bilo torej glasom ljudskega štetja od leta 1920 4,933,981.

Veliko število Slovanov (in seveda tudi Jugoslovanov) se brezdvomno nahaja pod postavko "of mixed mother tongue" (mešane materinščine), ki znaša 791,058 prebivalcev.

Moliti moras ko bi jutri umrl; delati, ko bi zmiraj živel.

Kralj Aleksander.

Jugoslovanski kralj Aleksander je bil rojen 4. decembra l. 1888. na Cetinju kot drugi sin tedanjega kneza in poznejšega kralja Petra I. Karagorgjeviča in njegove soproge črnogorske kneginje Zorke, hčere rankega črnogorskega kralja Nikete Petroviča Njegoša. Kralj Aleksander je torej pravi vnuk kralja Nikite.

Svojo mater je izgubil kralj Aleksander že v zgodnji mladosti, komaj 2 leti star. Po smrti kneginje Zorke l. 1890. je padlo na očeta težko breme. S tremi svojimi otroci, princezo Jeleno, princem Jurijem in princem Aleksandrom, sedanjim kraljem SHS je zapustil Črnogoro in se naselil v Ženevi (v Švici). Princezi Jeleni je bilo tedaj 7, princu Jurju 3 in princu Aleksandru komaj 2 leti. Kralj Peter je moral takrat okušati vse bridkosti izgnanca, a kljub temu je bil svojim otrokom skrben oče in mati ob enem. V Ženevi je preživel kralj Aleksander svojo zgodnjo mladost in kot deček je spoznal mnogo odličnih oseb, ki so mu deloma še danes najboljši svetovalci in najiskrenejši prijatelji. V hiši svojega očeta, ki se je tedaj mnogo bavil z resnimi študijami, zlasti s socialnimi, je spoznaval slovitega ruskega revolucionarja Bakunina, seznanil se je z Nikolom Pašičem, ki je bil takrat še vnet socialist, potem s sedanjim poslanikom naše kraljevine v Atenah bivšim svojim dvornim maršalom Balugžičem in s prvobornim socializma v Srbiji Svetozarom Markovićem. Kralj Peter je tedaj sam prevajal razna dela znamenitih socialističnih pisateljev, n. pr. Marxa, knjigo "O slobodi" od Sturta Mila in Macchiavellijevo delo "Il principe", a tudi literarnih del ni zanemarjal. Ta okolica gotovo ni ostala brez vpliva na mehko otroško dušo in kralj Aleksander še danes ni nepristopen razgovorom o teorijah, o katerih je slišal že v svoji rani mladosti.

Deška leta pa so kmalu potekla in oče je mislil na prihodnost svojih sinov. Obrnil se je na ruski dvor in ruski car je sprejel oba prince Karagorgjeviča v svoj "kor pačev", kjer so bili odlično vzgojeni od najboljših učiteljev. Gotovo bi bila dosegla oba prince na ruskem dvoru ali pa v ruski službi visoka dostojanstva, da ni nastopil l. 1903. v Srbiji velik političen preokret.

Po umoru kralja Aleksandra Obrenoviča in kraljice Drage je srbska narodna skupščina 2. junija l. 1903. ponudila kraljevsko čast knezu Petru Karagorgjeviču, ki je to čast tudi sprejel. 12. junija l. 1903. se je knez Peter Karagorgjevič vrnil na svojo rodno zemljo kot kralj Peter I. in z njim vred je prvič stopil na srbska tla tudi njegov sin kralj Aleksander kot 15 leten mladenič, kjer je živel tiho in mirno življenje. Kot prestolonaslednik je prišel tedaj v poštev po ustavi od l. 1903. prorojeni princ Jurij, in princ Aleksandra so vzgajali deloma doma, deloma v inostranstvu v povsem drugi smeri kakor pa njegovega brata. Ko je pa l. 1908. aneksija Bosne in Hercegovine od strani Avstrije vse duhove v Srbiji silno razburila, tako da je celo previdni in umerjeni ministri v znanjih zadev Milovanović se izpazili trenutno in rekel o Avstriji, da je Bosno "zarobila", vsled česar je imel svoje neprilike z Dunajem, je zavrela kri tudi temperamentnemu dotodanjemu prestolonasledniku princu Jurju, ki je pa moral plačati svoje ponajmanjše z izpustitvijo telenasledstva l. 1909.

Kot prestolonaslednik je

določila vlada eporazumno s kraljem njegovega drugorojenega sina princa Aleksandra. kot tak se je moral izpolnjevati zlasti v vojaških znanostih. Svoje vojaške vrline in spodobnosti je dokazal prvič v balkanski vojski in bitki pri Kumonem, kjer je njegov oddelek premagal Zeki-pašo in s tem znatno pripomogel h končni in odločilni zmagi Srbov nad Turki.

Srbiji pa ni bilo dano, da takoj uživa plodove svojih sijajnih zmag. Komaj dobro leto je poteklo po bukaškem miru, ko se je pojavil na evropskem obzorju grozeči oblak svetovne vojne. Kralj Peter Prvi, ki je vsled svojih silnih naporov obel in vidno oslabil, da je breme, ki ga bo treba še prenesti, za njegovo rahlo zdravje pretežko. Zato je sklenil, s privoljenjem Narodne skupščine, prenesti del kraljevske oblasti na prestolonaslednika Aleksandra in 24. junija 1914, torej tik pred svetovno vojsko, so objavile "Srpske Novine" imenovanje prestolonaslednika Aleksandra regentom. Sprva so mislili, da je to imenovanje le provizorično. Ko se pa kraljeva bolezen le ni hotela popraviti, je postalo to stanje definitivno in je trajalo do kraljeve smrti.

Za časa svetovne vojne je kralj Aleksander zvesto delil vse dobrote in vse težave vojne s svojimi vojniki po nedosežnem vzoru svojega očeta. Dolga tri leta je preživel izven svoje domovine s svojo hrabro armado, povsod bodreč in hrabreč k vztrajnosti, ki bo gotovo dovedla do zmage. Njegov up ni ostal neizpolnjen: Na jesen l. 1918. se je vrnil kot zmagovalček na čelu svoje vojske v svojo prestolico Beograd.

Kot regentu mu je bilo usojeno, da je izvršil prvi slovenski državno-pravnik akt osvoboditve Srbov, Hrvatov in Slovencev: Dne 1. decembra l. 1918. je v skromnem salonu svojega provizornega stana v Beogradu proglasil in s svečan način ujedinenje in neodvisnost države Srbov, Hrvatov in Slovencev. Danes stopa na čelo te države kot kralj Aleksander.

Vtisi iz Goriške.

Piše Prekomorec.

Gorica.

Gorica je v juljski vročini, posebno (kakor vročina letos pritiska, neznosna za vsakega, ki ni zrastle v njej. Električno cestno železnico je vojska vzela in še dolgo ne bo vpostavljen. Vozniki so dragi — trikilometerska vožnja v enovprežnem vozu stane 10—12 lir! Zato je treba mnoge pešhoje, ki je na odprtem krutem solneju prava muha. Vendar še bolj neznosna kakor vročina dela tvoja pota prah, ki ti preplavlja čevlje in obleko in te grize v roke in obraz. Prah je apnenec, zato snežno bel, da ti kar jemlje vsak pogled na cesti in se ti oči neprestano solzijo. Kdor hoče v poletnem solneju po goriških prometnih cestah hoditi, potrebuje za varstvo svojih oči nujno črnih naočnikov. Sredi vse vročine in sredi vsega prahu pa so za potnika največja tortura avtomobili, ki dvigajo cesto v ozračje in potnika zagrinjajo v neprodne oblake prahu, proti katerim si ne more prav nič pomagati. Kdor ne pozna stanskih potov, naj ob suhem prašnem vremenu ne hodi iz mesta v okolico!

Gorica je po fašizmu dobila italijansko lice. Vsem je znano, kako je fašistovski divjaštvo trgalo slovenske napise po ulicah in hotelo vsak pojav slovenskega življenja v mestu izbrisati. Toda pošteno italijansko meščanstvo samo se je

proti tistemu divjanju dvignulo, češ, mi hočemo v mestu imeti mir. Zato je slovenska govorica zadobila zopet svojo svobodo. Italijanski trgovski krogi v mestu jo na celi črti spoštujejo in v njej občujejo. Bilo mi je v prijetno zadoščeno, ko so me talijanski znanci, stoječi pred svojimi prodajalnami v eni najbolj prometnih ulic v mestu, že od daleč na ves glas slovenski pozdravljali. Ne, razmer pač ni mogoče spreminiti: vsa okolica, od katere dobivajo meščani svežo zelenjavo in razno sadje, je slovenska; trgovski krogi v mestu živijo skoraj izključno od nje in od daljnega ozadja v Brdih, Gorah, Vipavi in Krasu, ki je popolnoma slovensko. In ta ožja in daljna okolica je zavedna slovenska! Kaj preostaja drugega, kakor računati z razmerami in v dejanju priznati, da je Gorica glavno mesto slovenske dežele! Seveda, kjer laška kultura v obliki fašizma gospodari, tam se nad jezikom našega naroda izvaja nasilje. Vržen je iz uradov, kjer je bil pred vojsko doma. Pa še tam ne morejo izhajati brez tolmačev ali tolmačic, ko prihaja na komisariat (glavarstvo), na policijo, k davkariji ali sodnji naš človek, ki laščine ne zna. Zapostavljanje pri uradih in v šolstvu pa naš narod občuti kot težko krivico. In zatorej je pri Italijanih vsako upanje na spravo popolnoma iluzorično, dokler te težke krivice ne popravijo in narodu tiste jezikovne svobode v polnem obsegu ne vrnejo, v kateri se je gibal pred vojsko po vseh uradih v Gorici in Trstu gor do najvišjih.

Veliko število ulic je dobilo nove označbe, med njimi tudi take, ki opozarjajo na gotove dneve in kraje iz dobe italijanskega oblaganja mesta Gorice. Mesto so že precej popravili. Nekaterim ulicam se prav nič ne pozna, da so v vojski trpele. V drugih ulicah se vidi sem-pačje kaka razrušena hiša, po kateri razvaline raste razno grmovje ali plevelje. Ob periferiji mesta pa se vojno razdejano mnogo bolj pozna, tam je razmeroma le malo poslopij obnovljenih. Cerkve ni vlada še nobene obnovila, nekatere so še vedno v vseh svojih prvotnih razvalinah, n. pr. cerkev sv. Vida na Planuti, uršulinska cerkev cerkev pri frančiškanskem samostanu na Kostanjevici itd. Kapucinska cerkev je sicer popravljena, a je bila popravljena že tedaj, ko se je bojna fronta nahajala ob Pijavi, a tudi njej manjka še mnogo do popolne obnove, poleg tega je še velik del samostana v razvalinah. Sploh se opaža, da vlada zelo zanemarja obnovo cerkva in kapelic v mestu in obnovo zavodov in poslopij, ki so v rokah cerkve in raznih redov oz. kongregacij. Jasno je, da se mora tukaj skrivati gotova tedenca. Obcestne pred vojsko tako lepe baročne kapelice v knezoškofijskem dvoru in v osrednjem semenišču niso obnovljene! Od kod tista cerkvi sovražna tedenca izhaja, ni težko uganiti. Pripovedovali so mi, da se je loča v Trstu na veliko organizirala in da se tudi v Gorici organizira. Imenovali so mi tudi osebe, ki to stvar vodi. Da izhajajo iz teh krogov sovražnosti proti cerkvi in in di proti Slovincem, je za vsakega jasno, ki pozna razmere. Mnogo bolj kakor za pravo ljudsko dobrobit skrbeti fisti krogi za razne "monumente". Tak spomenik v obliki visokega obeliska so že postavili na najvišjo točko Kalvarije nad Podgoro. Sedaj dvigajo podoban spomenik na vrhu sv. Marka nad Sempetrom. In že govorijo, da bodo nov še večji spomenik zidali na vrhu

sv. Mihaela. Za te reči ima vlada denar v izobilju! Z njim hoče zidati trde temelje italijanski državi tu "nelle terre redente", kakor da bi ne videla, kako ti temelji preklajajo na ramena komunizma, fašizma in rdečega ardistva, ki kakor pošasti plešejo vrog in krog v ljudstvu pod tistimi "monumenti" — — —

"Cafe Teatro" je v Gorici shajališče vsega zagrizenstva, fašistov in elementov lože. Tu se zbira vse, kar sovraži slovenstvo in domače pošteno fur-lansko prebivalstvo, kateremu očitajo upornost proti mater Italiji. Mons. dr. Faiduti ima tukaj zarotnike proti svoji osebi. Dvakrat so mislili, da je došel v Gorico, pa so vprizorili cele pogrome proti osebam, katere so z njim zamenjali. Tudi sredi julija se je to zgodilo. Od tukaj se preprečujejo ukrepi oblasti, če kaj ukrene na korist slovenstva, kakor se je to tudi sredi julija enkrat zgodilo, ko so na odredbo komisarijata karabinierji (orožniki) stranke iz S. Gregorčičevega doma spravljali na prosto, da bi šolske prostore, ker se stranke prostovoljno niso hotele iz njih umekniti, pripravili za šolsko leto v jeseni. "Cafe Teatro" je proti odredbi komisarijata določil, da morajo orožniki strankam v šolske prostore S. Gregorčičevega doma nazaj pomakniti, in orožniki so ubogali "Cafe Teatro"! —

Domače slovensko časopisje se v Gorici in drugod obilno Zanimivo pa je, da slovensko časopisje iz Jugoslavije izgublja na svojem pomenu in aktualnosti. Druge so stranke tam in tukaj, druge problemi v politiki in na gospodarskem polju, drugi interesi! — Neverjetno, kako hitro spremene državne meje orientacijo v javnem življenju, posebno v političnem in gospodarskem. Drugi listi iz Jugoslavije, leposlovni, znanstveni in strokovni, se pa v Gorici in po Goriškem radi kupujejo in čitajo.

Laški značaj daje mestu še posebno v drugem, laškem kroju oblačeno vojaštvo in orožništvo. Kar človeka v njem o-supne, je to, da je moštvo povprečno za celo glavo manjše kakor pa n. pr. v vojaštvu in orožništvu v Jugoslaviji. Goriško meščanstvo, ki rado primerja čase pred vojsko s sedanjimi, je tudi že izdavnica konstatalo, da italijanski častniki nimajo niti od daleč tistega elegantno-blestečega nastopa, po katerem so se nekdanji avstrijski oficirji odlikovali bodisi pri svojih večernih šetnjah po korzu, bodisi v kavarni ali drugače v družbi.

Pota preko nove državne meje v Gorico so ne toliko po oblasteh v Jugoslaviji kolikor po italijanskih zelo otežena. Zakaj, ni znano. Že same takse so ogromne. Toda Italijani zahtevajo za prireditev potnega lista tudi še posebno izkaznico od lokalnih oblasti na Goriškem. A celi vek lahko pretečejo, predno to dobiš! In vendar bi bili v največjem interesu medsebojnega spoznavanja, če bi se potni listi mogli neovirano dobivati in bi se tudi pristojbine kolikor toliko knižale. Ljudje se seveda poslužujejo drugih potov, da pridejo čez mejo. Skoda pa ima le država, ker ne dobi pristojbin in železniška uprava, ker se potniki njenih prog izogibajo.

Gorico nam hočejo Lahi odmekniti v daljavo, pa pozabljajo, da je to nemogoče; Gorica nam ostane blizu, vedno blizu, kajti bratov in sester ne more ločiti nobena razdalja, posebno taka ne, ki je izumetničena.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Smrtna kosa.

V Ljubljani je umrla gđ. I. da Trampuzeva, učiteljica v Opatiji, hčerka kmetijskega svetnika pri pokrajinski upravi v Ljubljani, Franca Trampuza.

Na Dunaju je umrla Jožefa Vidmarjeva, soproga uglednega ljubljanskega trgovca in mati vseučiliškega profesorja inž. dr. Mlana Vidmarja ter bivšega načelnika Jugoslovanskega sokolskega zaveza Staneta Vidmarja. Truplo pokopnice so prepeljali v Ljubljano k večnemu počitku.

Nesreča na lovu. Anton Jurea, posestnik iz Cerknice, se je podal na lov. Prišedši v gozd, je odložil puško in se hotel za trenutek odstraniti. Ko se je obrnil, se je puška nenadoma sprožila in je Jurea zadela strel v hrbet.

Sit življenja. Te dni se je obesil v Ljubljani magistratni kočijaž Janez Nunar doma z Gornje Bele. Zakaj je dal slovo življenju, ni znano.

Med ornoljem proti Tribu-čam so našli na cesti ubitega premožnega posestnika Petra Šikonjo iz Tribuč. Aretiran je neki Rus, ki je osumljen umora.

Smrtna nesreča v Mariboru. Te dni so delavci v Mariboru na pogorišču Franzovega mlinarstva dvigali stroje in staro železje. Pri delu je odskočila veriga dvigal in tako močno udarila delavca Franca Zorka po glavi, da mu je razbila lobanjo. V bolnici je potem ponesrečen med operacijo umrl. Za njim žaluje vdova in troje nepreskrbljenih otrok.

Naše meje. Pred štiriinajstimi dnevi je mednarodna razmejitvena komisija določila koto 380, 2 km vzhodno od Toke Prekmurje za dotikalnišče med Jugoslavijo, Avstrijo in Mažarsko, kakor je bilo to prevedeno v st. germainski in francoski pogodbi. Od Toke do Radgone poteka meja neizpremenjena, kakor je bila določena svojetasno. Od Toke do Sv. Ane se vjema z dosedanjim administrativno mejo, da ostane obična Drskova, Matjaševci, Kuzma, Gornji Slaviči, Serdica in Očnje v Jugoslaviji. Od Sv. Ane do Radgone tvori novo mejo stara državna meja med Avstrijo in Mažarsko, veljavna že od leta 1867. Na meji od Toke do Radgone že postavljajo mejnike. Razmejitvena dela bodo končana do 15. junija, nakar se izvrši končno veljavna zasedba tega ozemlja. Ob Muri se nadaljujejo tehnična dela. Ker doslej ni bilo novega načrta o regulaciji Muri, zbirajo sedaj tudi katastralne in topografske podatke, tako da se na zemljevidih, kakor tudi v katastralnih mapah zaznamujejo nove meje. V odseku od Mure do Košenjaka in Ovševega severno od Solčave, določijo mednarodna razmejitvena komisija v kratkem natančno končno veljavno mejo. Tehnična dela in postavljanje mejnikov v tem odseku, bo končano koncem meseca septembra. V sektorju od Ovševega do Peči, najzapadnejši točki naše države, kjer je bila meja že prošle leta natančno določena in zaznamovana, se začne tehnična dela, ki so doslej radi visokega snega v Karavankah počivala, začetkom meseca junija in bodo dokončana meseca septembra ter bodo dotlej postavljeni tudi mejniki. Razmejitvena mej med Jugoslavijo in Avstrijo bo tedaj ob tem času zaključena, izvemski majhen del pri Podkorenskem sedlu, dolg približno 3 km. Naša razmejitvena komisija zahteva, da seže jugoslovanska meja do

gostilne Poljana, kakih 500 metrov severno do sedanje želene meje, na kar pa avstrijska delegacija noče pristati. Dne 8. junija se poda mednarodna razmejitvena komisija na lice mesta, da odloči tudi glede te zadnje sporne točke. S tem se dela mednarodne razmejitvene komisije zaključijo.

— Adventisti v Sloveniji. Adventisti so neka protestantska ločina (sekt), ki uči, da bo Kristus kmalu prišel soditi žive in mrtve; odtod ime adventisti (adventus — prihod). Orasle pristaše se enkrat krstijo. Njih pričetnik je Viljem Miller (1833, ki je napovedoval konec sveta za l. 1843. in potem 1847. Ker se ta napoved ni izpolnila, so se adventisti sprli in ločili v več sekt. Nekateri praznujejo sobotni dan. Ti so zlasti delavni v Švici. Največ jih je v Severni Ameriki in na Angliji.

Ker je ta vera zoper vojno službo, v naši državi ni priznana, temveč prepovedana. Vendar pa ima nekaj pristašev celo na Slovenskem. Središče je neki v Ljubljani, vsaj tako trdi njen propagator Jurij Čačar, rudar v Hrastniku. Pregovoril in pridobil je za to vero nekaj ljudi iz Ojstrega in okolice; med njimi tudi Marijo Zrebelj, rudarjevo ženo. Ta ženska je v svoji navdušenosti za to vero sklenila umreti mučeniške smrti na grmadi. Govorila je mislila, da bo kot ptica Feniks iz ognja vstala. Na pravila je 29. aprila v svojem stanovanju ožen in potem stopila bosar na žrjavico. Stala je na nji toliko časa, da si je vse noge opekla. Čez teden dni so jo prepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer sirota prensiljuje svojo žalostno zmo-

Ljubljanska porota.

Ljubljana, 10. junija 1922. Porotnemu senatu je predsedoval danes drž. sod. svetnik dr. Pavel Skaberne,ivotanta sta bila dež. sodni svetnik Oton Vidic in okrajni sodnik dr. Alojzij Gradnik, državno pravdnstvo je zastopal državnega pravdnika namestnik Lavrenčak.

— Iz Krškega: Za Sevnico in Brezicami pride naposled po dolgih prošnjah tudi Krško na vrsto, da dobi telefonsko govorilnico. Zdaj je stvar toliko kakor gotovo dejstvo, saj je do malega vse narajeno. Morda še ta mesec ali pa vsaj z junijem stopimo v telefonsko zvezo z ostalim svetom. V bližji bodočnosti do bimo tudi toliko zaželeni poštni avtomobil, ki bo vezal Krško z dolensko metropolo Novim mestom preko Kostanjevice in Sent Jerneja. S to zvezo bo še posebno ustreženo Sentrnejcem, ki so zadnji čas brez direktne poštne zveze z Novim mestom ter morajo njih pošiljke, namenjene v Novo mesto, daleč naokoli čez Ljubljano, da jih naslovnik dobi v roke. — Po dolgotrajnem deževju se je navsezadnje nebo le zjasnilo. Zdaj imamo najlepše vreme. Kamor se oko ozre, vse povsod blagoslov božji: travniki, polje in vrtovi so tako lepi, da nikoli tega. Upamo, da se nam bo tudi trta obnesla, vsaj znamenja kažejo, da smemo upati. Sicer se je letos nekoliko zakesnila, a to bo v kratkem prehitela. —

Oče in hči ubijalca.

Dne 13. jun. se je v tretji razpravi slučaj uboja Franca Zorjana, viničarja v Lastomercih pri Radgoni. Zoran se je jezil, ker mu je njegova žena Antonija znosila vse iz njegove hiše na dom njenih staršev Hvalič. Dne 11. oktobra so Hvaličevi napadli

Zorjana, katerega žena je še hujskala svojega očeta na svoje ga moža, ki je v tem napadu zunaj hiše z ubito črepijo obkolal mrtve. Njegov tast niti ni pustil, da bi ga bili sosede zanesli v hišo; rekel je, naj ga vržejo v stranišče. Izprva je žena prevzela vso krivdo nase, kar pa ni bilo verjetno že z ozirom na izpoved prič, ki so videle, da je ubitega tudi Hvalič udaril. Pri drugi razpravi, kjer je oče skušal zvaliti vso krivdo na hčer, se je prvimislila in obdolžila očeta kot tistega, ki je njenemu možu priždel smrtni udarec z motiko. Pri tretji razpravi se delata oba nedolžna. Ona prizna, da je moža, hoteč ga braniti, nesrečno udarila le po hrbtu, ne pa po glavi. Porotniki so potrdili krivdo obeh obtožencev. Antonija Zorjan je bila obsojena na 10, njen oče Fr. Hvalič na 18 mesecev težke ječe.

Hude nevihte so zadnje dni napravile na Stajerskem mnogo škodo. Pri Sv. Trojici je padala en dan toča, debela kakor oreh in napravila zlasti na polju občutno škodo. Težka nesreča je zadela te dni rodbino posestnika J. Pukla v Zrečah pri Konjicah. Ko je Pukl ob nevihti stal s svojo ženo v veži, je tresčila strela ter ubila ženo, ki je ostala na mestu mrtva. V Slovenski Bistrici je strela udarila v hišo posestnika Agreža. Poslopje je pogorelo.

Nemci kupujejo posestva v Beli Krajini.

Iz Grada poročajo: Te dni je bilo prodano veleposestvo Emanuela Kuhnla v Gradaču. Posestvo je kupil znani češki Nemec Jožef Hoffmann. Seveda ni še kupčija v redu, ker spada veleposestvo pod agrarno reformo, vsled česar Kuhnle nima pravice posestva prodati; tudi kupno pogodbo bi morali še odobriti pristojno ministrstvo. Na žalost čujemo, da se nekateri naši ljudje močno trudijo, da bi dobil Kuhnle prodajno pravico za posestvo kljub temu, da bi bil s tem kršen zakon o agrarni reformi. Zaradi tega vlada v Beli Krajini veliko razburjenje. Ali naj dovolimo, da bo naš narod zopet odvisen od nekdanjih svojih tlačiteljev? Ne moremo in ne smemo dovoliti, da evet belokranjskih gozdov pride v roke kakim nenarodnim špekulantom. "Kmetijski list" k temu dostavlja: V pomirjenju Belokranjem sporočamo,

da bomo znali to kupčijo preprečiti, kajti zemlja in gozdi tega veleposestva so last Belokranjcev.

Poročna darila kralju in kraljici. Rumunska vlada je sklenila da izplača kraljici Mariji iz državne blagajne kot poročno darilo 25 milijonov frankov. Bukareška občina ji je poklonila krasen luksuzni avto, mesto Jasy pa pohištvo za eno sobo v starem rumunskem slogu. Angleški kralj je poklonil kralju srebrno pisalno orodje, vojvoda Yorški kralju Aleksandru zlato škaflo za cigarete, kraljici pa srebrno taško.

Militarizem v Jugoslaviji. Naša vojska šteje 6066 častnikov in 144.223 vojakov. Ako primerjamo predvojno militaristično Nemčijo s povojno Jugoslavijo, bi naša država v svojem največjem militarizmu nasmela imeti več kot 4000 častnikov in 100.000 vojakov. Proti bivši Kraljevini Srbiji, ki je imela največ 11.000 vojaštva, pa se današnje ogromno število sploh primerjati ne da.

Japonska šteje n. pr. 45 milijonov prebivalcev, je tudi ena militarističnih držav, a je zmanjšala število armade na 209.000. — Orožniško-obmejne čete znašajo: Prva šteje 580 častnikov in 20.000 orožnikov, druga 120 častnikov in 11.200 obmejnih stražnikov; skupaj 700 častnikov in 31.200 moštva. — Avstroogrška je imela 500 častnikov in 5000 orožnikov. Sorazmerno bi morala imeti Jugoslavija največ 120 častnikov in 5000 orožnikov. — Vojna mornarica ima 242 častnikov in 4194 mornarjev. — Častniški zbor šteje: 39 vojvod in generalov, 424 polkovnikov, 511 podpolkovnikov, 1072 majorjev. Japonska je imela n. pr. 1914. leta 250.000 vojaštva a le 207 polkovnikov. Mi jih imamo kar 424! Da se opomore temu zlu, je v proračun stavljen predlog, da se povzra 170 podpolkovnikov v polkovnike in 545 kapetanov v majore. Za to seveda ima novaca!

NAROČITE SE

na edini mladinski mesečnik "Angelček", katerega izdaja Mlad. oddelek K. S. K. Jednote. Naročnina za vse leto znaša \$1, za pol leta 60c.

Kdor širi ta prekrojni list, širi in tudi deluje v korist Mladinskega oddelka K. S. K. J. UPRAVNIŠTVO "ANGELČKA" 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

POŠILJAMO DENAR

v Jugoslavijo, Avstrijo, Italijo in Julijsko Benečijo hitro, zanesljivo in po najnižjem dnevnem kurzu.

VSAKA POŠILJATEV JAMČENA.

Pošiljatelj pošlje pobotnico za prejeti denar, ki jo je lastnoročno podpisal prejemalec, ki je dobil denar v roke.

Danes pošljemo denar po sledečih cenah:

500 kron za \$2.15 50 lir za \$3.25

1000 kron za 4.10 100 lir za 6.00

100 dinarjev za \$2.50

AMERIKANSKI SLOVENEČ.

1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.

Skupno potovanje Slovencev.

Francoska linija priredi skupno potovanje Slovencev preko Havre v Trst in Ljubljano s svojim najmodernejšim in najhitrejšim parnikom "Paris", ki odpluje iz New Yorka v sredo, 2. avgusta 1922.

Potnike bo spremljal prav do Ljubljane Mr. Leo Zakrajšek, solastnik znane slov. tiskarne Zakrajšek & Česark v New Yorku, ki bo gledal na to, da bodo potniki čim hitreje in udobneje potovali in da ne bodo imeli sitnosti s svojimi kufri.

Za potnike III. razreda bodo pripravljene kabine z 2 ali 4 ali 6 posteljami. Slovenski potniki dobe posebno hrano, vino in razne druge ugodnosti.

Od Havre naprej bodo potniki imeli svoj vagon do Trsta ali celo vlak, ako se jih dovolj prihlasi.

Iz New Yorka do Trsta stane vožnja a odrasle skupno z davkom \$113.85; do Ljubljane \$1 več.

Za natančnejša pojasnila se obrnite do svojega agenta ali pa na:

FRENCH LINE

19 STATE ST.

NEW YORK, N. Y.

Važno in koristno

Za vsakega posameznika, trgovca, podjetnika, farmarja, osobito pa še za vsako podporno društvo je: kje in kako ima svoj denar naložen, da je na varnem in da mu donaja lepe obresti?

Najboljši način za investiranje denarja so državni, okrajni, in šolski bondi. Za plačilo istih jamči cela država, ves okraj in mestna občina. Ti bondi donajajo višje obresti kot v bankah: od 5 do 6 odst. čisto.

Posebno je priporočati nakup bondov podpornim društvom, ker dobivate vsakih 6 mesecev gotove obresti; v sili pa lahko bond vedno prodate in to celo z dobičkom. — Mi smo tekom zadnjih deset let že prodali K. S. K. Jednoti za več kot pol milijona dol. vrednosti raznih bondov. Postregli smo K. S. K. J. vedno solidno in pošteno.

Pišite nam v slovenskem jeziku za pojasnilo, nakar vam bomo poslali cirkularje z imenikom priporočljivih bondov.

A. C. ALLYN & Co.

71 W. MONROE ST., CHICAGO, ILL.

DOMAČA ZDRAVILA.

Začimbe in zeliščna zdravila, katera priporoča Msgr. Kneipp v knjigi "Domači zdravnik" imam vedno v zalogi.

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina, za kaj se rabiti.

Math. Pezdir

Box 772, City Hall Sta. New York, N. Y.

PRISILJEVANJE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO BO 1. JULIJA T. L. ODPRTO.

Pišite meni da Vam naredim pravilne in dobre prošnje. Če oseba ne pride povrnem denar.

Ne odlašajte da ne bo kvota zaPet izčrpana.

MATIJA SKENDER

javni notar

za Ameriko in stari kraj 5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.

THE DOLLAR SAVINGS BANK

BRIDGEPORT, OHIO.

Glavnica \$50,000.00

Prebitek \$50,000.00.

Pod nadzorstvom države Ohio, ki je tudi naša vlagateljica. Plačujemo po 4 odstotkov obresti pri hranilnih vlogah.

Posebno pozornost dajemo tlozemskega oddelku.

Bodite previdni z denarjem!

Nalagajte ga v zanesljive banke!

Bolj kakor kdaj prej, je sedaj potreben ta opomin, kajti vedno večje množine denarja med ljudstvom delajo špekulantje velike dobičke z onimi, ki jim gredo na limanice.

Naš denarni zavod je zanesljiv in poznan med narodom po svoji uljudni in hitri postrežbi.

Mi plačujemo na hranilno ulogo

po 3 odst.

ki jih pripišemo k glavnici ako jih ne dvignete.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica federalnega rezervnega sistema.

Pri pošiljanju denarja v Jugoslavijo bodite previdni. Brezvestni mešetarji nastavlajo sedaj kronam visoke cene, ker se hočejo okoristiti z nevednostjo ljudstva.

Povprašajte nas za nasvet in cene, kadar želite poslati denar v staro domovino!

Ako imate doma Liberty Bonde, izpostavljene nevarnostim ognja in tatov, prinesite jih k nam ter Vam ji bomo shranili brezplačno

THE JOLIET NATIONAL BANK

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000.00

Prebitek \$360,000.00

Največja slovenska banka v Ameriki

Denar v stari kraj

Pošiljamo denar v vse kraje v stari domovini, v vsa mesta in v vsako vas, najhitreje, najsigurnejše in po najnižjih cenah ter brez v sakega odbitka.

Prodajamo šifkarte za vse parobrode preko Oceana in Jadranskega morja

Nabavljamo potna dovoljenja (pose) za potnike v domovino in iz domovine v Ameriko.

Naša banka je pod državno kontrolo

Pišite za pojasnila v slovenskem jeziku na

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

436 WEST 23 STREET.

NEW YORK, N. Y.

Glavnica \$100,000.00.

Rez. fond \$30,000.00

Lokalne vesti.

— Naš sobrat Josip Zalar, gl. tajnik K.S.K.J. je bil zadnje dni zelo zaposlen z računi in številkami pri sestavi polletnega finančnega poročila. Pri tej priliki je prišel do zaključka, da so ravne številke najlepše, ali, da število 5 še ne tvori pol ducata. To dejstvo se je tudi za njegovo družino uresničilo, ko je postal dne 14. t. m. srečen in ponosen oče šestega otroka, čvrstega in zdravega sinčka. — Lepše ne more biti kaka družina razdeljena, kakor je sedaj Mr. Zalarjeva, ter šteje 3 sinove in 3 hčere. Iskreno čestitamo.

— Po dolgem presledku 37 let se je mudil minuli teden zopet v Jolietu na obisku rojak Matija Konda, veleposestnik v Spearville, Kans. Prišel je na obisk k svojemu bratu Martinu, oziroma na poroko njegovega sina Franka z gđe. Elizabeto Sekula.

Rojak Matija Konda, ki živi v Ameriki že 42 let, je menda največji slovenski farmer v Združenih državah; samo v Spearville, Kans. ima tisoč šeststo akrov obsegačo farmo, v Novi Mehiki pa šeststo akrov; torej obsega njegovo veleposestnost 2200 akrov. Samo pšenice ima v Kansasu posejane na 900 akrih; ker kaže pšenica letos dobro, pričakuje najmanj 10,000 bušljev tega žita.

Cuditi se moramo že priletnemu rojaku M. Kondi, da govori še vedno svoj materni jezik, čeprav ga v oni ameriški — nemški naselbini (Spearville, Kans.) že ni čul celih 37 let.

— Zadnje nedeljo so bili na oklicih sledeči pari: Gdč. Ivan Sonec in Mr. John Konepek; gđe. Mary Pucelj in Mr. J. Kalb; Mr. John Zlogar in gđe. Mr. Eyrick. Poroke se bodo vršile tekom tega tedna. Novim zakonskim parom iskreno čestitamo!

— Dne 13. t. m. se je mudil v našem uradu novi začasni župnik fars sv. Jurja v South Chicagu, Rev. Benovut Winkler, O. F. M. O tamosnjih razmerah se je izrazil, da se iste obračajo na boljše, in da bosta v fari kmalu zavladala zopet lep mir in sloga.

— Kakor poročata tukajšni državni urad za posredovanje služb, je v okolici Jolietu po farmah nastalo splošno pomajkanje delavcev. Farmerji se oglašajo od vseh strani, toda zaman. Plača za delo na farmah znaša od \$30. — do \$40,00 s prosto hrano in stanovanjem. Mnogo je strank, ki bi šle rade na farme delat, pa se jim zdi ta plača prenizka, ampak bi rajši delali dnevno za \$2,50.

— Vsi proužni in drugi delavci E. J. & E. železnice, ki so ostali svoje delo vsled stavke so na zadnjem shodu v Pulaski dvorani sklenili vzdržati do konca. Stavka teh delavcev je 100 procentna. Družba oglašja po angleških lokalnih listih za nove delavce, ali srobe; toda ti oglašaji imajo le malo uspeha.

Tudi v tukajšnji žičarni iščejo delavce, ker ima družba mnogo naročil. Ker jih ni mogoče v mestu zadosti dobiti, jih lovijo v Chicagu. Ako se jih kaj nabere, prepeljujejo iste celo v taxicabu semkaj v Joliet, dajo jim začasno prenočišče v neki baraki in potrebno hrano. Plača v žičarni je sedaj naravnost beraška, borih 28c na uro!!

— Minulo nedeljo dopoldne je na svojem domu 116 — 2 Ave. umrl starosta sodnikov na našega okraja, Hon. D. Dibell v visoki starosti 78 let. Bolehal je samo par ur.

Pokoju je bil v Jolietu. Will 72 let, službo okraj in a-

pelacijskega sodnika v Jolietu je pa opravljal neprestano 37 let. Ljudstvo ga je zelo čislalo vsled njegove velike iskrenosti in pravičnosti.

— Našim rojakom dobroznani zdravnik Dr. W. M. Struzynski se je podal danes za par tednov na počitnice v državo Wis; torej do svojega povratka ne bo ordiniral. Dan povratka bo naznanjen na tem mestu.

Stara ključarica.

(Prevel J. D.)

“L’ Enterprise des pompes funebres” je spoštovanja vredno društvo. Njegovo opravilo ni zelo prijetno, pa vendar je, kakor rečeno, hvalevredno, odposiljati ljudi za gotovo plačilo na oni svet.

Res je to kaj dragocena stvar; toda človeško potovanje je dolgo in današnja prometna sredstva so draga; in potem ima človek tudi mirno zavest, da se mu ne bo treba nikoli več vrniti.

V starih časih, ko je opravljal je nosilnica ta posel, je bilo bolj preprosto in na deželi prevaža se tudi dandanes lesona krsta kandidata za nebena ali pekel. Stanovalci mest, pa ki so bili za časa svojega življenja prijatelji razkošja, se ne morejo odreči, četudi se morajo ločiti od vsega, kar jim je bilo ljubo, tudi po svoji smrti ne. Radi tega jih pokopuje “enterprise des pompes funebres” njihovega stanu primerno.

Imenoval sem ta posel spoštovanja vredni; toda so ljudje, ki se jim zdi to lepo in razveseljujejo nad tem. Tako so n. pr. bili stari Priklerici, v službi osiveli ljučarici hiše na Krepeški cesti, pogrebi v največje zadovoljstvo.

Res je, da se je lahko navaditi tekom 50 let na ravno tej cesti na pogrebno petje, kakor na tikanje stenske ure. Stara ključarica se je tudi privadila z mislijo na smrt. Vsaj je pa tudi ni nič vezalo na življenje. Njeni sorodniki so že zdavnaj okoli nje pomrli in ljudje ki so živeli sedaj, niso bili zanj. — Imela je samo en cilj. V stari obrabljeni nogavici je hranila namreč v svetlih srebrnih goldinarjih in šestcih svoje celo premoženje 95 goldinarjev in 40 krajcarjev, nič več in nič manj. Edina zahteva njenega življenja je bila, ta prihranek zvišati na 100 goldinarjev, kajti dobra Priklerica si je želela pogreba za 100 goldinarjev.

Izza svojih lušnih vrat je gledala vsak dan pogrebe, čisto se jih je tudi udeležila, bodisi da je poznala umrlega ali ne in potem se je naplakala, kolikor si ji je pozeležlo sree.

Pri tem je pa primerjala svoj pogreb s tem, ki ga je ravno videla, znala je namreč na pamet ves seznam cen.

“Tak bo moj”, ali “moj bo za 50 goldinarjev boljši in bo imel več sveč”, je dejala ponosno.

Pogosto pa se je vrnila poparjena v svoje ubožno stanovanje v kleti, če je videla sijajen pogreb kakega imenitnika.

“Celo premoženje je moral stati, kako srečni so vendar bogataši,” je nato žalostno vzdihovala in se pri tem nehoti spomnila Karla Veresa.

Torej je bilo vendar nekó bitje, za katerega se je zanimala stara Priklerica. Kdo je bil? Morebiti sorodnik? Ne, ti so bili že zdavnaj mrtvi. Karl Veres je bil ubog učencec, ki je stanoval pred 20 let pri njej v temni kleti.

Bil je grd, rdečelas deček, ki ni imel nič in nikogar na širnem svetu, kakor svoj razum in svojo pridnost. Pa to je vendar dovolj, če se boče dose-

Ko je razprostrla rdečegla-

vi deček svoja krila k poletu, tedaj ga je pazljivo in dolgo časa opazovala revna starka iz svoje kleti.

Rastel je od dne do dne. Začetkom že našla stara ženica njegovo ime le sem in tja v časopisih; toda nazadnje je prišel čas, ko ga je našla vsak dan. Karl Veres je bil namreč voljen za državnega poslanca in postal veli kter slaven.

Povsod je bil slavljen kot mož, ki se je zavzemal za reveže in ki je bil s silnimi besedami mogočnejši. On bi je gotovo več ne spoznal. Za usodo svojega prejšnjega najemnika se je brigala tudi samo tako, kot za junake kake povesti, ko jo prebereš do polovice. Kako daleč je prišel, do kolike stopnje se je povzpela, in kakšen pogreb bo pač imel, ko bo nekoč umrl. Kakovost pogreba ji je bila najzanesljivejša mera za velikost ljudi; kajti menila je, kolikor kdo premore v življenju, se najbolj gotovo pokaže pri tem, in stara Priklerica ni imela tako napačno.

Leta so minila in 5 goldinarjev stare ključarice je harasila na 97 goldinarjev. Umazana nogavica se je polnila počasi, kajti redko je mogla dati na stran kako šestico od svojih pičlih dohodkov.

Kaj pa je bilo medtem s Karlom Veresom? Njegovo ime je kar naenkrat izostalo v časopisju. Ljudje so ljubili in sovražili dalje, dnevniki so prinašali vsak dan najnovejšo dogodke, toda nikjer ni več stalo im Karla Veresa. Kaj se je z njim zgodilo? Morebiti je odšel v inozemstvo ali pa je bil povzdignjen z izpremenjenim imenom v plemiški stan?

Stara ženica je skoro pozabila pretrgano povest in se je spomnila kvečjemu še, če je bil pokopan velik gospod, kar pa se je dovolj redko zgodilo.

Leta so minevala hitro. Mnogo, mnogo raket so bili že odnesli od takrat po Krepeški cesti; cel zarod je že izumrl, pa stara Priklerica je bilo videti še zmerom pri pogrebihi.

Nekega večera, ko se je ravno vrčala s pokopališča in je stala pred izložbo, da bi si ogledala cené vencev, je smuknil mimo nje ubog razcepán človek.

Starka je gledala za njim, zdel se ji je znan. Dobro, da je obstal pred pekarijo; sedaj si je lahko bolje ogledala nesrečnega. Njegova suknja je bila oguljena in iz enega ževlja so moleli prsti; koprneče je motril plamen plinove svetilke njegov obraz in stara ženica ga je spoznala.

“Karl,” je zaklicala tiho.

Razcepána postava se je preplašeno ozrla.

“Ste res vi? Me ne poznate? Jaz sem vdova Priklerica, pri kateri ste stanovali. Ne glejte me vendar tako začudenost!”

Noge nesrečnika so se opotekale in moral se je oprijeti svetilnega kola, da se ne bi zgrudil.

“Bolni ste, ubogi, ljubi Karl. Pojdite z mano. Kako je moglo priti tako daleč? Pa jaz sem si to mislila, zakaj ste tudi iskali prepira z oblastev?”

Mož ni nič odgovoril. Nem se je dal peljati in tekom pol ure je bil v mali izbi, odkoder je pred tolilikimi leti začel svoje delovanje. Blisčeci dnevi sijaja so vsi vsi zašli. Med večeraj in danes ni bilo nič. Danes je zopet ležal tam, kjer je ležal večeraj, in morda ravno v isti postelji.

Stara ženica mu je stregla ter mu kuhala zdravilnih čajev, toda bolnik je bil zjutraj slabši in ko se je stara ženica zbudila tretjega dne, je bil že mrtev.

Solza ji je zdrknila z oči. Nato je zopet stara nogavica iz zadržane omare, razprostrla na razdelni na dva kup-

čka. “Za tako žensko, kot sem jaz, je 49 gld. za pogreb tudi dovolj. Sveč ne bo. Samo mrtvaški prt bom tudi jaz prejela samo za nekaj časa. Pa tudi tako bo dobro.”

Z ostalimi 49 goldinarji so pokopali njenega prejšnjega najemnika. In sedaj je lahko popolnoma natančno videla, kakšen bo nekoč njen pogreb.

IZ NOVEJŠE ZGODOVINE ROMUNIJE.

Novejša zgodovina Romunije se pričinja s pariškim mirom od 30. avgusta 1856, ko je bil odpravljen ruski protektorat nad rumunskimi kneževinami ter je bilo odločeno, da se povpraša za mnenje o preureditvi javne uprave ljudstvo. Turška porta, pod katero suverenost sta spadali Moldava in Valahija, je odstavila gospodarja teh dveh kneževin in imenovala začasna upravitelja, ki naj bi vodila upravo do končne ureditve državnih razmer. Narodni skupščini v Bukarešti in Jasiju sta oktobra 1. 1857 proglasili združitev Moldave in Valahije v skupno državo Romunijo ter sklenili, da se pokliče na čelo nove države knez iz vladajočih evropskih dinastij. Nadalje sta zahtevali nevtralnost obeh kneževin ter izvrševanje zakonodajne oblasti potom ljudskega zastopstva.

Toda niti porta, niti velesile niso hotele priznati teh zahtev. Konferenca velesil v Parizu je 1. avgusta 1858 določila, da morata kneževini plačevati porti tribut, ter da mora voliti vsaka zase “hospodarja”, ki ga potrdi sultan. Novi ustavotvorni skupščini Moldave in Valahije sta obe 1. 1859 izvolili za kneza polkovnika Aleksandro Cuso, s čemur sta ustvarili personalno unijo, ki naj bi pozneje vodila do realne unije. Cusa je vladal pod imenom Aleksander Ivan I. Politične razmere v tej dobi so bile radi premoci bojarjev in ubožnosti nezdrave, zlasti, ker sta dejansko obstajali dve vladi v Moldavi in Valahiji. Porta je šele 1. 1861 dovolila unijo in 8. decembra 1861. je bila proglašena ustanovitev enotne države Romunije. V februarju 1. 1862 se je sestala prva enotna narodna skupščina v Bukarešti. 1. 1866 je bil Cusa prisiljen vsled vstaje, ki jo je povzročila splošno ljudska volja, da je odstopil. Pri ljudskem glasovanju 2. aprila je bil izvoljen za vladarja princ Karel Hohenzollern-Sigmaringen, ki ga je proklamirala ustavotvorna skupščina za kneza.

Knez Karel I. je zasedel romunski prestol 22. maja istega leta, ko je došel v Bukarešto, sprejet z velikim navdušenjem prebivalstva. Kmalu nato je bila izdelana nova svobodomiselná ustava na katero, je knez tudi prisegel. Romunija se je zatem hitro dvigala, vendar pa so bili radi politične nezrelosti ljudstva vsi javni posli v rokah brezvestnih politikov, ki so državo izrabljali na razne načine.

Strmeljenje odpraviti korupcijo v višjih slojih, je prekinila rusko-turška vojna. Romunija je bila prisiljena skleniti z Rusijo zvezo. V teh bojih proti Turkom je v Bolgariji bila ob strani Rusov tudi rumunska vojska pod poveljstvom svojega kneza. To je juška doba romunskega naroda. Že prej je 21. maja 1877. rumunski parlament proglasil popolno neodvisnost Romunije, ter odpovedal plačevanje tributa visoki porti. Pri svetostefanskih mirovni pogajanjih je Rusija dosegla, da je porta prinela neodvisnost Romunije, zahtevala pa je Rusija zase Besarabijo, ki jo je 1. 1856 odstopila Moldavi v zameno za Dobrudžo. Romunija se je to zahtevi morala vdati.

Konec 19. stoletja evropske velesile priznale neodvisnost

Romunije. Polagoma so se razmere v njej konsolidirale in 1. 1881 je parlament proklamiral Rumunijo za kraljevino, knez Karel pa je bil 22. maja istega leta v Bukarešti slovesno kronan za kralja, 15. let po nastopu vlade.

Poslaniki in konzuli SHS.

Vsi poslaniki in konzuli kraljevine SHS ali Jugoslavije so Srbi. Morda je kje izjema, pa to ni javnosti še znano.

Kdo je poslanik ali konzul, ni velikega pomena. Ako bi bil kateri Slovenec ali Hrvat, bi to Slovincem ali Hrvatom nič ne koristilo, ker od detičnika bi vlada srbska pričakovala, da je še hujsi proti Slovincem in Hrvatom nego je pristen Srb. V vladne urade pridejo le slovenski ali hrvatski jančarji, ki so bili svoječasno hujsi od Turkov.

Znano je, da od vseh poslankov in konzulov nima izseljeno ljudstvo niti toliko koristi kot je ima posameznik od ene same pipice duhana. Med sedanjimi belgrajskimi poslanki ni prav nobene razlike od onih, ki so bili pred razsulom stare in gnile Avstrije iz Dunaja. Ako je sploh kakšna razlika je ista na slabšo stran, ker so bili vsaj nekateri avstrijski poslanki in konzuli napol gentlemani, medtem ko zdaj ni nobeden.

Kakšni so poslaniki in konzuli kraljevine SHS je pred nedavnim pojasnila zagrebška “Slobodna Tribuna”, ki je poročala sledeče:

“Na Dunaju in v Berlinu sedi poslanik SHS, ki ne zna nemški;

v Budimpešti, ki ne zna madžarski;

v Varšavi, ki ne razume poljski;

v Rimu, ki ne zna italijanski;

v Parizu, ki ne razume francoski.

Potem sedi v Pragi konzul, ki ne zna češki; v Celovecu, ki ne zna nemški, a v Zadru in Milanu, ki ne zna italijanski itd.

Prav gotovo pridejo v Trst in Reko konzuli, ki ne znajo italijanski.

V Ameriki biva na stotisoče Hrvatov in Slovincov, a le par tisoč pristnih Srbov, pa v vsej Ameriki ni nobenega hrvatskega ali slovenskega konzula.

V New Yorku je bil poslan za konzula kot naslednik odslovljenega Saviča, neki prekrščen belgrajski žid Lebl, ki se zdaj imenuje za Pavla Karoviča.”

Hrvatov in Slovincov v Ameriki in drugod ni potreba biti nezadovoljnim, ker nimajo svojih rojakov v zastopništvu kraljevine SHS, ker Hrvati ali Slovenci, kot zastopniki, bi bili mnogo hujsi in slabši kot so Srbi ali pa židje. Ker so izseljenci iz kraljevine SHS po večini Hrvati in Slovenci, zato bi vlada od Slovencev ali Hrvatov, ki naj bi postal njen zastopnik v tujini, zahtevala policijskih, špijonskih in vsakovrstnih, samo ne za narod koristnih poslov, nego se dandanes zahteva od Srbijancev, ki mislijo, da imajo več pravic nego drugi, pa ne oziraje se na njihovo sposobnost.

ZORMANOVE POEZIJE.

Kdor še nima druge izdaje poezij prvega in edinega ameriškega slovenskega pesnika, naj jih zanesljivo naroči. Knjižica stane samo \$1.25. Dobiva se pri avtorju: Iv. Zorman, 6820 Edna Ave., Cleveland, O.

PRED DESETIMI LETI.

Nad pol stoletja je imelo vpliv na lekarstvo. V letu 1872 splošna domšljija, (samo slabo okusno je dobro) je imela še vedno svojo slavo in domišljevanje v slabo okusnih raznih dišav zdravilih, ki so se takrat predpisovale v veliki meri. Slabo dišeči mleček iz peteršiljevega (stransko imenovani vrazji obrasek) se je zahtevalo v splošnem in kako neprijetno delo je bilo to za lekarnarje. Veliko današnjih izvrstno dobrih zdravil, tedaj ni bilo še poznanih, kot naprimer “cascara sagrada”, ki je eno najboljših čistilnih in odvajalnih zdravil. Danes so se vse starodavne zaloge zdravil vmaknile boljšim izdelkom na trgu. Lekarnar dobi danes veliko raznih zdravilnih zmesi že pripravljenih za uporabo od raznih laboratorjev. Zdravila morajo zadovoljivo oboje oko in okus. Vzemite za primer Trinerjevo grenko vino! To zanesljivo zdravilo proti zaprtnici, plinom v prebavnih delih telesa, glavobolu, izgubi slasti do jedil in za razne druge želodčne nerednosti in je tudi zelo prijazno za vžigati “Cascara sagrada” je eno glavnih snovi pripravljanih v Trinerjevih laboratorjih kemičarjev, ki imajo na razpolago vsa moderna sredstva v svojem obsegu. Ako se želite počutiti zadovoljni v vročih poletnih mesecih morate imeti vedno pri rokah Trinerjevo grenko vino! Na prodaj je pri vseh lekarnarjih in trgovcih z zdravili. (Adv.)

Izvanredna ponudba nemočnim.

Ljudje, ki trpe od slabosti živcev izgubljene snage, vsled glavobola neredne prebave, na ledicah ali mehurju hudih sanj, strahljivosti, mnogo ostalih slabosti, se lahko temeljito in trajno ozdravijo v uporabo Novo zdravila. To zdravilo vas bo v kratkem času naredilo močne, zdrave in sposobni za vsakdanje telesne napore. V dokaz temu vam hočemo stajati poslali za 15 dnevno zdravljenje Novo zdravila vredno \$2,00. Pošljite samo 50c za poštino in odpremo. To ni samo vzorec, ampak je popolno zdravilo za 15 dnevno lečenje, ki vam bo v mnogih slučajih dalo popolno olajšanje. Ta ponudba velja samo za malo časa. Pisma in znesek 50c pošljite: NOVO COMPANY, Dept. 35, Box 33, Brooklyn, N. Y.

Direktni in edini parnik za DUBROVNIK

ITALIA - - 12. avg.

V devetih dneh v Jugoslaviji. Potujte na enem izmed treh morskih velikanov, ki odplujejo vsak terek iz New Yorka. Vsi potniki tretjega razreda so v kabinah.

MAURETANIA AQUITANIA BERENGARIA preko Cherbourga.

Ne zahteva se francoskega vizeja. Za karte in navodila vprašajte najbližjega agenta v vašem mestu ali okolici.

DENARNE POŠILJATVE

Jugoslavija:	Italija:
1000 kron za \$ 3.50	100 lir za \$ 5.50
10.000 kron za 34.00	1000 lir za 50.00

NOTARSKA DELA.

Izdelujemo notarska dela za tukaj in stari kraj. Prošnje za pridobitev sv ojcov iz stare domovine. Posojujemo in vzamemo posojila na prve vknjižbe (Mortgage).

Prodajamo hiše, lote in farme. Za pojasnila se obrnite na

MLADIĆ & VERDERBAR,

1334 W. 18th St.

Chicago, Ill.

Doma in v svetu.

Spisal Zvoran Zvoranov.

(Dalje.)

Dopoldne so napolnili prvega, France je zapregel vola, ki sta med delom mulila travo, in pognal.

"Le kmalu se vrni, da do večera vse potrgamo!" je zaklical stari Strmec za vozom.

Kmalu potem je odšla Anica po kosilo, kajti Strmčevka je bila preslabotna, da bi je bila sama prinesla v precej oddaljeni vinograd.

Tako se je zgodilo, da je Anica dohitela Franceta na poti.

Šla sta nekaj časa skupaj in se pogovarjala, in Bog ve, kako je prišlo, da je France vprašal dekle sred govora: "Kaj se ti zdi, Anica, ali bi ne bilo prav, če bi se midva vzela?"

Ona je zardela in odgovorila s tihim glasom:

"Ni prav, France, da se tako šališ z menoj!"

"Ne, Anica! Resno mislim..." je dejal on.

"Čemu se tako resnega delaš, ko se le šališ?... Kaj bi jaz, uboga reva, pri vaši bogati hiši?... Pusti te šale, France!"

"Ali veruj mi, Anica! Zares te vprašam, ali bi ti hotela k nam za gospodinjjo?"

Tedaj je ona spoznala, da misli on resnico, in dolgo molčala.

"Povej vendar, Anica, kaj misliš! — Reci: da!" je prosil France in jo prijel za roko.

"Morda..." je bi bili vsi zadovoljni"; je dejala Anica komaj slišno in izmaknila roko iz njegove.

Nad njima so šumeli hrasti kraj poti, nkje daleč v polju se je zdaj pa zdaj oglašil samotni škinkovec kakor včasih v začetku pomladnih dni.

Molče sta stopila drug ob drugem, zatopljeni v lepe misli tja do ovinka, kjer se odcepi od poti bližnja steza v Zapolje.

Tam sta se ločila. Anica je odšla po bližnjici, France pa je dalje stopal ob vozu, ki je težko naložen škripal po kameniti poti. Gledal je prek njiv na stezo, koder je hitela Anica, in vesele, srečne so bile njegove misli...

Ko je doma po kosilu nosil grozdje iz plavnika v klet, je prišla tudi mati pogledat.

"Dobra letina bo letos, hvala Bogu!" je začela z veselim glasom, videča polne čebre.

"Dobra, mati, kakor malo-katero leto!"

"Če Bog da, bo letos vsega pridelka dovolj. Vesel je človek, ko vidi, da je božji blagoslov v hiši. Malo takih letin sem videla, kakor je letošnja, in Bog ve, ali še kako tako dočakam. Leto so prišla, leta, in slabost in bolehnost ž njimi..."

"Kaj bi tožili, saj ste še krepki!" jo je prekinil France.

"Nisem, ne kakor se morda tebi zdi. Moči mi ginejo in ne morem več vsega zmagovati. Veš, France, nevesto si poišči, jaz pa sedem v kot, v zamem rožnivenec v roko in bom čakala božje dekle — smrti se teh par let, ki mi jih je Bog namenil. Kaj bi ne bilo prav!"

"Seveda..." je odgovoril France.

"Ali nisi še nikdar na to mislil?"

"No, seveda sem... Pa kaj to!... Resnega ni bilo še nič..." je odgovarjal z negotovim glasom.

"Ali si nisi še nobene izbral?"

"Izbral... izbral... Kaj me sploh izprašujete o tem, ko še sam ne vem, kako in kaj!" je odvrnil skoraj ježno.

"No, vidiš... Meni je pa Brumova Mici pravila, da te je videla s Strugarjevo Anico."

— Vse že vedo! — je šnilo Francetu po glavi in skoraj bi bil v naglici preklel Brumovo Mico in vse vaške klepetulje, a premagal se je in molče tlačil grozdje v brenčač. Ne-prijetno in sitno mu je bilo, da se je skrivnost, ki jo je nosil tako globoko v sreu, tako hitro izvedela.

Mati je čakala odgovora, a ko je videla sinovo trdovratno molčanje, je nadaljevala: "No, saj to ni še nič hudega! Anica je pridno, pošteno dekle, nihče ji ne more česa očitati, ali revica nima drugega, kakor kar zasluži. Oče bi pa rad, da bi si ti izbral nevesto, ki bi imela tudi kaj dote. Vidiš, pravil mi je nekaj, da bi bilo prav, če bi vzela Gričarjevo Meto z Vrha..."

"Nehajte vendar enkrat — lepo vas prosim!" je dejal France nestrpnost.

"Nikar se ne jezi, saj sem ti hotela povedati le očetovo željo! Slušaj ga, če ti je le mogoče, ker doslej ni še nikdo žaloval, če je stariše poslušal!"

"Kar se tega tiče, ne bom očeta nikdar slušal!" je dejal France odločno.

"Premisli vse, France!... Saj poznaš očeta... Kreg in prepir bo v hiši, če ga ne boš poslušal..." je govorila mati s prosečim glasom.

France je zvrnil zadnji brenčač grozdja v čeber in je bil vesel, da se skoraj izogne temu neprijetnemu pogovoru.

"Veste, mati, pri tej stvari se bom ravnal, kakor mi bo srce ukazovalo!" je dejal in šel napreč vola.

Ko ju je napregel, je dejal: "Z Bogom!" — in pognal.

Solnce je bilo še visoko in grozdja je bilo nemara še za en plavnik v vinogradu.

Strmčevka pa je odšla v hišo s težkimi mislimi in skrbmi v sreu. Poznala je možovo skopnost in sinovo trdovratnost, in zato je vstala v njenem sreu nejasna, temna slutnja o žalostnih dneh, ki pridejo nemara v hišo po dolgih, mirnih časih...

II.

Bilo je na nedeljo po svetem Martinu, svečan dan za Zapolje.

Pri Strmevih so pokosili in stari Strmec je bil izredno dobre volje. Zakaj ta dan je bil sklenil kupčijo z nekim vinškim trgovcem in prodal pridelek tistega leta za precej visoko ceno.

"Ej, France!" je dejal, ko so odmolili po kosilu, "idi v klet po bokal vina, da pokušamo letošnjega!"

France je vzel ključ in bokal in odšel.

Strmec je pa začel praviti ženi: "Vidiš, danes sem prodal vino istemu kupcu kakor lani. Po osemnajst mi ga plača. Pefnajst hektov po osemnajst goldinarjev, to je... to je... dvjestosedemdeset goldinarjev... Lep denar — kaj praviš? Vrhutega pride sam po vino! Ali nisem naredil dobre kupčije?"

"Seveda si, hvala Bogu!" je odgovorila Strmčevka.

"Dva polovnjaka sem pa doma pustil. Sicer bi bil lahko tudi to prodal, ali o priliki človek rad pokuša svoj pridelek. In na Franceja sem tudi mislil. Najbolje bo, če pride prihodnji pust nevesta k hiši. Fant ima štirindvajset let in mi dva tudi nisva tako pri moči, kakor včasih. Tisto Gričarjevo Meto naj vzame, kakor sem ti že pravil!"

Dekle je pametno, pošteno in iz bogate hiše. Gričar ji gotovo odšteje najmanj tri tisočake za doto in France bo lahko vesel, če ga bo le hotela!"

"Vse je prav... A Bog ve, ali bo Francelj zadovoljen?"

"Eh, kaj, zadovoljen ali ne! Moja volja je, jaz sem gospodar in mene mora poslušati. Saj sem tudi jaz svojega očeta poslušal, moj oče deda in nikdar se nisva kesala..."

"Francelj pa ni z Meto zadovoljen in ni. Na tisto Strugarjevo nekaj misli..." je plaho pristavila Strmčevka.

"Na katero?" se je začudil Strmec. "Na Strugarjevo? Kaj pa bo pri nas tako revše revno, ki ni nima kakor tisto bajto in vrtič zraven, velik kakor rjuha? In koncem koncev bi še stara Strugarea prišla k nam in bi jo morali mi rediti..." Ne — iz te moke ne bo kruha!"

Morda bi se bil Strmec navezadnje še začel jeziti, da ni prišel tisti hip France z vinom.

Mati je dela kozarec na mizo in sin je nalil.

Strmec je dvignil kozarec proti oknu.

"Precej se je že učistilo!" je dejal.

"Na zdravje!"

Vsem je ugajala dobra kapljica.

"Petnajst hektov sem ga prodal, Francelj!" je začel oče. "Lep denar sem dobil zanj. Če naredimo prihodnji predpust ženitovanje, nath ne bo sila. Kaj praviš?"

"Kaj!... Nič!" je odgovoril sin.

"Gričarjevo Meto vzameš, pa bo vse prav!"

"Oče, prosim vas, ne govorite mi o njej! Njene vzamem, tudi če je v zlato vkovana."

"Glej jo, no predznost in prevzetnost!" se je raztogotil oče. "Katero bi pa rad vzel? Tisto Strugarjevo, ki nima drugega kakor jokav obraz, par cap in tisto bajto bajto in vrtič, ki še njen ni?... Ha — ha — ha —!"

"Oče, prosim vas, nikar ne zabavljajte! Pridna in poštena je kakor Meta, ali pa še bolj. Da nima dote, tega ni ona kriva in brez Gričarjevih tisočakov bomo tudi izhajali!"

"Torej tako si misliš ti? Moje posestvo, ki sem ga pridobil s težkim delom in s krvavimi žulji, to bi ti rad sedaj užival in tista deklina in njena mati bi se pasli pri naši hiši? Veš, fant, naravnost ti povem, da sem tu jaz gospodar in da ti mojega posestva nikdar ne dobiš, če se ne oženiš po moji volji. To stoji pribito in stori, kakor hočeš!"

Srdito je udaril po mizi.

"Pa je imejte vi sami in je uživate!" je zakričal ježno France, vstal in zaloputnil vrata za seboj.

"Rajši je zapustim občin-skim beračem kakor tebi!" je kričal Strmec.

A sin ga ni več slišal.

Šel je v čumnato, oblekel praznični jopič in vzel iz skrinje par goldinarjev, ki jih je bil ob priliki shranil. Potem je odšel.

Oče ga je videl skozi okno, ko je odhajal, in to ga je še bolj razjezilo.

(Dalje sledi.)

NAZNANILO IN PRIPO-ROČILO.

Cenj. občinstvu v Jolietu in okolici naznanjava, da sva odprla novo

trgovino z grocerijo, ter z vsem, v to vrsto spadajočim blagom. Prodajava blago po najnižjih cenah. Postrežba točna.

Se Vam toplo priporočava

Goibitch & Golik
Cor. Hickory & Marble St.
Telefon 4555 Joliet, Ill.

EMIL KISS, BANKIR,

133 Second Ave.

New York, N. Y.

ZASTOPNIŠTVO

SLOVENSKE BANKE

D. D. ZAGREB.

PRVE HRVATSKE

STEDIONIŠE ZAGREB

FRANCOSKE-SRBSKE

BANKE, BELGRAD

in vseh njih podružnic v

JUGOSLAVIJI.

Isplačuje gotovi ameriški dolar in dinar (krone) v kraju.

Prodaja šifkarte za vse proge

Doprema rojake iz kraja.

Izvršuje vse bančne posle.

Sprejema denar na vloge in plačuje 4% obresti.

PIŠITE PO CENIK

Emil Kiss, bankir

133 Second Ave. New

York, N. Y.

POZOR!

Slovenci in Hrvati v Chisholm, Minn., in okolici.

Kadar želite uložiti denar na hranilno ulogo ali čekovni promet, zavarovati vaše poslojpe ali poslati denar v staro domovino, obrnite se na stari in zasluživi

Miner's State Bank

Chisholm, Minn.

Frank Gouže, Slovenec, je blagajnik banke n vso vašo trgovino lahko odpravite v materinem jeziku.

"Točnost", "Varnost" in "Postrežba" je naše geslo.

Veliko potnikov

V STARI KRAJ ODHA-

JA veliko rojakov. Ako

se tudi vi namenjeni tja, tedaj najbolje storite, ako potujete skozi podpisano tvrdko, ki je z nana zaradi točne postrežbe in priporočena od onih od onih, ki so že potovali.

IZ STAREGA KRAJA

bo prišlo po 1. juliju zopet večje število novih priseljencev. Ako želite tud Vi dobiti kako osebo sem, tedaj nam pišite po nadaljna tozadevna pojasnila.

PRI POŠILJANJU DE-

NARJA so prede vsem

važne tri stvari in sicer: hitrost, cena in varnost. Naša banka Vam nudi vse tri. Poslužite se je tora vselej, kadar pošiljate denar. Za vsa pojasnila se obrnite na

Zakrajšek & Češark

SLOVENSKO BANKO

70—9th Ave.,

New York City.

AGITIRAJTE ZA K. S. K. JEDNOTO!

Skupno potovanje Slovencev.

Francoska linija priredi skupno potovanje Slovencev preko Havre v Trst in Ljubljano s svojim najmodernejšim in najhitrejšim parnikom "Paris", ki bo odpeljal iz New Yorka na 2. avgusta 1922.

Potnike bo spremljal od New Yorka do Ljubljane znan rojak Leo Zakrajšek iz New Yorka ter bo gledal na to, da bodo potniki čim hitreje in udobneje potovali in da ne bodo imeli sitnosti s kufrji in drugo prtljago.

Za vse potnike tretjega razreda bodo pripravljene kabine z 2 ali 4 ali 6 posteljami. Od Havre do Trsta bodo potniki imeli svoj vagon, ali celo vlak, ako se jih zadošči prigrisi. Tudi druge posebne ugodnosti so določene za potnike.

Vožnja od New Yorka do Ljubljane ima trajati

nekako 9 dni ter stane v III. razredu do Trsta skupno z davkom

\$113.85, do Ljubljane pa \$114.85.

Tudi za potnike II. razreda imajo lepe kabine rezervirane.

Vsak Slovenec je dobrodošel ne glede kje je doma. Lepa prilika za vsakogar!

Kdor hoče dobiti sorodnike ali prijatelje iz starega kraja, naj stori potrebne korake, dokler je še čas.

Mi tudi pošiljamo denar hitro, zanesljivo in po nizkih cenah, ter opravljamo vse druge posle v zvezi s starim krajem.

Za vsa nadaljna pojasnila pišite na Slovensko banko:

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK

70—9th AVE.

NEW YORK.

IMAM NA ZALOGI PRAVE

LUBASOVE HARMONIKE

tri in štirivrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat, nemško ali kranjsko uglasene, kakor tudi chromatične z 12 basi; pišite po cenik.

Nadalje imam v zalogi tudi prave

STAROKRAJSKE KOSE

kovane na roko, iz svetovnoznane tovarne SENSENWERK-KREN-HOF iz Stajerskega, v dolgosti od 25 do 33 inčev, kakor tudi klepalno orodje in brusilne kamne po sledečih cenah:

Posamezna kosa z rinko in ključem\$2.50
Šest kos skupaj ali več 2.00
Klepalno orodje, dvoje vrste, garnitura 1.25
BERGAMO brusilni kamni, dva kamna 1.00
Motike\$1.00 Srpi 1.00

Pri teh cenah je všteta tudi že poština; z naročilom vred je poslati tudi denar vnaprej. Radi kos vprašajte rojake, ki so jih že naročili od mene.

ALOIS SKULJ,

323 Epsilon Place

—

Brooklyn, N. Y.

FIRST

NATIONAL BANK

Established 1857

Geslo naše banke

je točna postrežba in uljudnost. Vsak uradnik in uslužbenec naše banke se zaveda važnosti, da z Vami uljudno občuje, in da Vas točno ter zadovoljno postreže. Ako stopite torej z nami v poslovno zvezo, ste lahko zagotovljeni največje pozornosti, katero boste odobrvali.

Tekom zadnjih petinšestdeset let se je ta banka držala vedno uljudne postrežbe napram občinstvu našega mesta. Med tem časom se je to banko postavilo na trdno podlago in v občno zadovoljnost. Gotovo se bo ta banka tudi Vam dopadla. Odprite torej še danes svoj račun v tej banki ter se o naši solidnosti še sami prepričajte.

TA BANKA USPEŠNO DELUJE OD LETA 1857

THE OLDEST and LARGEST BANK in JOLIET

Vsak previden vlagatelj vpošteva pri naložitvi svojega denarja

Sigurnost in dohodek

Vložite Vaše prihranke pri nas na

"Special Interest Account"

ker uživata te prednosti v polni meri SIGURNOST vloge Vam je zajamčena v pokritju z najboljšimi ameriški bondi, čisti DOHODEK pa iznaša 4% na leto.

Vloge se lahko začnejo s \$5.00,

GLAVNO ZASTOPSTVO

JADRANSKE BANKE.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.